

ΕΤΟΣ Δ'.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Ἰουλίου 1871.

ΦΥΛΑ. Ε'.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ

(Ἰ γὰρ Δ. Κ. ΚΟΚΙΑΟΥ).

(συνέχεια ἴδε φυλλ. Β').

Ἡ διάταξις τοῦ κύκλου τοῦ Μέτωνος ἔσχε καὶ δι' ἄλλον λόγον μεγάλην σπουδαιότητα ἐν τῇ ἀναπτύξει τῆς ἀστρονομίας, διότι ἔνεκεν αὐτῆς ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Μέτωνος καὶ Εὐκτήμονος ἐν Ἀθήναις ὁ προσδιορισμὸς τῆς θερινῆς τροπῆς, τῷ 432 Π. Χ. Εὐρέθη δ' αὕτη ὡς γενομένη τὴν πρωΐαν τῆς 27 Ἰουνίου (κατὰ τὴν ἰουλιανὴν χρονολογίαν) τοῦ ἔτους αὐτοῦ ἐπομένως μὲ λάθος μιᾶς ἡμέρας διότι τῷ 432 ἐγένετο ἡ θερινὴ τροπὴ τὴν 28 Ἰουνίου κατὰ τὸν Ἰδελῆρον. Ἐπροσδιορίσθη δὲ ἡ ἐποχὴ τῆς τροπῆς, διότι ὡς γνωστὸν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι τὸ ἔτος αὐτῶν ἤρχιζον μὲ τὴν περὶ τὴν θερινὴν τροπὴν νομηνίαν.

Τὸ πῶς ἐπροσδιορίσθη ὑπὸ τοῦ Μέτωνος καὶ Εὐκτήμονος ὁ χρόνος τῆς τροπῆς δὲν εἶναι γνωστὸν. Ὁ Φιλόχορος λέγει, ὅτι ἐπροσδιορίσθη διὰ τοῦ ἡλιοτροπίου, ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν ὁποῖόν τι ἦτο τὸ ἡλιοτρόπιον αὐτό. Ὁ Ἰμελιῆρος ὑποθέτει ὅτι ἦτο εἶδος τι γνώμονος, σχηματιζομένου ὑπὸ τοίχου ἐστραμμένου πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἔχοντος μικρὰν ὀπὴν παρετη-

ρεῖτο δὲ ὁ δρόμος τοῦ κάτω ἄκρου δι' αὐτῆς διερχομένης ἡλιακῆς ἀκτίνος. Ἐπειδὴ δὲ ὡς γνωστὸν κατὰ τὴν θερινὴν τροπὴν ἡ σκιά ἔχει τὸ μικρότερον αὐτῆς μῆκος, παρετήρησαν τότε τὸ μῆκος τῆς σκιάς ὀρίζον φωτεινὸν σημεῖον, ἔκειτο πλησιέστατα πρὸς τὸν τοῖχον, σχετικῶς ἐννοεῖται πρὸς τὰς ἀντιστοιχοὺς θέσεις κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν τῶν πρὸ καὶ μετὰ ἡμερῶν. Ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἐγένετο ὁ προσδιορισμὸς, ἐγένετο βεβαίως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ιδιοτήτων τοῦ γνώμονος· ἴσως δὲ καὶ ἄλλα τινὰ μέσα, ἔχοντα ὡς βάσιν τὰς ιδιότητας αὐτοῦ καὶ ἡ ἄμεσος παρατήρησις τῆς πρὸς τὸν ὀρίζοντα καὶ πρὸς ἄλληλα θέσεως τῶν οὐρανίων σφμάτων ἦσαν τὰ μέσα τῶν ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων. Ὁ γνώμων, ὅστις ὅπως εἶπομεν εἰσῆχθη ἐκ τῆς Βαβυλωνός, ἐχρησίμευεν ἰδίως πρὸς προσδιορισμὸν τῶν ὥρῶν τῆς ἡμέρας, ἐχρησίμευεν ὅμως καὶ πρὸς ἄλλους σκοποὺς τῆς ἀστρονομίας. Ἦτο δὲ κάθετος καὶ δὲν εἶχεν, ὅπως οἱ νεώτεροι γνώμονες, τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἄξονος τῆς ἡμερησίας περιστροφῆς, καθ' ἣν περιπτωσιν αἱ ὠριαῖαι γραφαὶ εἶνε αἱ αὐταὶ διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, ἐνῶ τοῦτο δὲν γίνεται εἰς τοὺς καθέτους γνώμονας.

Ἐὰν δεχθῶμεν ὡς ὀρθὴν τὴν μετὰ μεγίστης ὀξυνοίας ἀποδεικνυομένην γνώμην τοῦ Βοιηγίου, ἐν τῇ περὶ τοῦ Εὐδόξου πραγματείᾳ του, ὅτι

τὸ παράτημα τοῦ Γεμίνου ἔχει ὡς βάσιν ἐργασίας τοῦ Καλίππου καὶ οὐχὶ τοῦ Ἰππάρχου ὅπως ἡ εἰσαγωγή εἰς τὰ φαινόμενα, ἐὰν δεχθῶμεν τὴν πιθανωτάτην ταύτην γνώμην, ἡ πρὸς ἀλλήλας ἀνισότης τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους ἦτο γνωστὴ τῷ Καλίππῳ, ὅθεν δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ φαινόμενος ἐτήσιος δρόμος τοῦ ἡλίου οὐ μόνον ἦτο γνωστὸν διὰ μέσου τίνων ἀστερισμῶν γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἀκριβέστερον πως ἠρευνηθῆ. Βεβαίως ἡ ἐξακριβώσις αὕτη διὰ τὸ ἀτελές τῶν μέσων τοῦ προσδιορισμοῦ ἦτο λίαν ἀτελής· ἡμεῖς ὅμως ἀνευρίσκομεν πάντοτε ἐν αὐτῇ τὴν προσπάθειαν πρὸς τελειοτέραν ἔρευναν.

Κυρίως μὲν ἡ βάσις, πρὸς ἣν ἐσχετίζοντο αἱ παρατηρήσεις, ἦτον ὁ ὀρίζων, ἀνευρίσκομεν ὅμως τὴν ἐξέτασιν καὶ ἄλλων ἀξιολόγων γραμμῶν τῆς οὐρανοῦ σφαίρας. Οὕτω κατὰ τὸν Πλούταρχον, ἐν τῷ περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις, αὐτὸς ἔτι ὁ Θαλῆς καὶ ὁ Πυθαγόρας ἐδέχοντο τὴν εἰς πέντε ζώνας διαίρεσιν τοῦ οὐρανοῦ διὰ πέντε κύκλων, δηλαδὴ τοῦ ἰσημερινοῦ, τῶν δύο τροπικῶν καὶ τῶν παραλλήλων κύκλων τῶν ὀριζόντων τοὺς ἀειφανεῖς καὶ τοὺς πάντοτε ἀφανεῖς ἀστέρας. Ὅτι ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων παρετήρησαν ὅτι ἐκ τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ φαινόμενων ἀστέρων τινες μὲν δύουσι καὶ ἀνατέλλουσι, τινὲς δὲ οὐδέποτε δύουσι, αἰείποτε μένοντες ὑπεράνω τοῦ ὀριζόντος, εἶνε καταφανές, διότι καὶ ὁ Ὀμηρος ἀναφέρει τὴν Μεγάλην Ἄρκτον (Ἐλίκην,) ἀναφέρει ὡς ἰδιότητα αὐτῆς ὅτι δὲν μετέχει τῶν λουτρῶν τοῦ Ὠκεανοῦ. Δὲν δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν κατὰ πόσον εἶνε ἀκριβές τὸ ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου περὶ τοῦ Θαλοῦ καὶ Πυθαγόρου λεγόμενον διότι καὶ τὸ χωρίον αὐτὸ δὲν εἶνε λίαν εὐκρινές ὡς συγχεῖν ζώνας καὶ κύκλους. Τὴν γνώσιν ὅμως τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ ζωδιακοῦ ἀνευρίσκομεν καὶ εἰς τοὺς πρὸ τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνους, ὅπως εὐκόλως δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς λ. χ. ἐκ τῶν περὶ Πλάτωνος ῥηθέντων. Οἱ ἀξιολογώτεροι λοιπὸν κύκλοι καὶ σημεῖα τῆς οὐρανοῦ σφαίρας ἦσαν γνωστὰ πολὺ πρὸ τῶν Ἀλεξανδρινῶν. Ἡ ἀναμέσον ὅμως τῶν ἀστέρων τοποθεσία αὐτῶν δὲν ἦτο ἐξηκριβωμένη εἰμὴ κατὰ προσέγγισιν διὰ τίνων ἀστερισμῶν διέρχονται. Οὕτως ἔτι καὶ ἐν τοῖς φαινόμενοις τοῦ Εὐκλείδου βλέπομεν ὅτι θεωρεῖ ὡς πόλον τὸν πολικὸν λεγόμενον ἀστὴρα τῆς Μικρᾶς Ἄρκτου. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι καίτοι γνωρίζοντες τοὺς κυρίους κύκλους

καὶ κύρια σημεῖα τῆς οὐρανοῦ σφαίρας, ἐν τῇ πρακτικῇ αὐτῶν ἀναζητήσῃ, διὰ τὸ ἀτελές τῶν μέσων ἀντήλασσον αὐτοὺς μὲ μέρη τῆς οὐρανοῦ σφαίρας, διὰ τῆς ἀπλῆς ἀντιλήψεως ὁρατά.

Ἐγένετο δὲ προσέτι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τῷ περὶ οὐρανοῦ (β', 14,) ἀπόπειρα ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν πρὸς εὐρεσιν τοῦ μεγέθους τῆς γῆς, ὅπερ αὐτὸς ὅπως εἴπομεν ἐθεώρει εὐλόγως μικρόν. Ὁ τρόπος τοῦ προσδιορισμοῦ δὲν ἀναφέρεται ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ ἐξαγομένον μόνον, καθ' ὃ ἡ περίμετρος τῆς γῆς εἶνε μυριάδων πεδίων τεσσαράκοντα δηλαδὴ 10 χιλ. μιλίων. Ὡς γνωστὸν ὅμως νῦν, τὸ μέγεθος αὐτὸ εἶνε μόνον 5400 γεωγρ. μιλίων. Ἐπίσης δέον νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τῶν ἐν τοῖς μετεωρολογικοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ κομητῶν δοξασίῶν, ἐξ ὧν βλέπομεν ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι ἐθεώρουν αὐτοὺς ὡς πλανήτας, συμφωνοῦντες κατὰ τοῦτο πρὸς τὴν νεωτέραν ἀστρονομίαν, ἥτις ὅμως εἰρήσθη ἐν παρόδῳ ἐν τοῖς νεωτάτοις χρόνοις τὴν ἀρχὴν αὐτῶν δέχεται ἐκτὸς τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ συστήματος, εἰς ὃ εἰσέρχονται ὅταν συμπλησιαζῶσιν ἀλλήλα ἐν τῇ κινήσει αὐτῶν ἐν τῷ χωρῷ τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα καὶ ὁ κομητῆς. Ὁ Ἀριστοτέλης ὅμως θεωρεῖ αὐτοὺς ὡς εἶδος ἀναθυμιάσεων τῆς γῆς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀστέρων, αἵτινες προστριβόμενοι πρὸς τὴν ἀτμοσφαιραν φέγγουσι. Ἐντεῦθεν βλέπομεν ὅτι ἡ ἄλλοτε ἐπικρατοῦσα δοξασία, ὅτι οἱ κομηταὶ ἐπισημαίνουσι ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα, εἶχεν τὴν βάσιν αὐτῆς ἐν τῇ ἐσφαλμένῃ ταύτῃ παραδοχῇ. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ σιωπήσωμεν καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τοῖς Μετεωρολογικοῖς αὐτοῦ μνημονευομένης δοξασίας τοῦ Ἀναξαγόρου καὶ Δημοκρίτου, ὅτι οἱ κομηταὶ εἶνε σύμφασιν πλανητῶν ἀστέρων, διότι κατὰ σύμπτωσιν τοῦτο συμφωνεῖ μέχρι τινὸς μετὰ τῶν ἐξαγομένων τῶν νεωτάτων παρατηρήσεων, καθ' ἃς κομηταὶ τινες ἀποτελοῦσι δακτύλιον ἐξ ἀερόλιθων συγκείμενον. Ἐξετάζων δὲ τοὺς κομητῆς ὁ Ἀριστοτέλης, ἀναφέρει καὶ τὴν ἀναφάνησιν τινῶν, οἵτινες ὡς γνωστὸν εἶνε μικρὰ κοσμικὰ σώματα, ἐνῶ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἐθεωροῦντο ὡς φαινόμενα ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ὅπως ὁ ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ Νεύτωνος εἴπομεν, οὗτος μόλις, ἔρευνήσας ἀκριβέστερον τὴν κίνησιν τῶν κομητῶν, κατέστρεψε ῥιζήδον τὴν ἀρχαίαν ἐσφαλμένην δοξασίαν, δείξας ὅτι εἶνε οὗτοι σώ-

ματα οὐράνια, κινούμενα περὶ τὸν ἥλιον καὶ οὐχὶ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα.

Ἐνταῦθα δέον ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὰς περὶ τοῦ Γαλαξίου ἀρχαίας δοξασίας. Ὁρθῶς ἐδέχοντο αὐτὸν ὁ Ἀναξαγόρας καὶ ὁ Δημοκρίτος ὡς ἀπαύγασμα πολλῶν ἀστέρων· ἄλλοι ὅμως ἐδέχοντο αὐτὸν ὡς ἀπαύγασμα τοῦ ἐκτὸς τῆς οὐρανοῦ σφαίρας φωτὸς καὶ ἄλλοι ὡς τὸν παλαιὸν δρόμον τοῦ ἡλίου. Ὁ Ἀριστοτέλης τέλος δέχεται αὐτὸν ἐκ τῆς προστριβῆς τῶν ἀστέρων πρὸς τὸν αἰθέρα. Τοῦτο δὲ γίνεται κατ' αὐτὸν περὶ τὸν χωρὸν τοῦ Γαλαξίου διότι αὐτότι εἶνε καὶ ἡ μεγίστη συμπίκνωσις. Ἐν τῷ ζωδιακῷ ὅμως καταστρέφεται πᾶσα τιοαυτὴ ἀνάφλεξις διὰ τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν.

Ἐν συνόλῳ λοιπὸν ἐν τῇ πρὸ τῶν Ἀλεξανδρινῶν περιόδῳ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς ἀστρονομίας ἀνευρίσκομεν παρατηρήσεις ἀπλᾶς καὶ ἀνευ λεπτῶν ὀργάνων γενομένας, οὐχ ἦττον ἀναλόγως τῆς τότε ἀνάγκης ἀρκούντως τελείας καὶ σκοπίμου. Ἡ καθόλου γνώσις τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ συνεπληρώθη διὰ τοῦ καταστερισμοῦ αὐτοῦ, τῆς διαίρεσεως εἰς ζώνας καὶ τῆς τοσοῦτον διὰ τὰς ἀκριβεῖς παρατηρήσεις καὶ τὴν θεωρίαν εἰσαγωγῆς καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν κυρίων γραμμῶν καὶ σημείων τῆς οὐρανοῦ σφαίρας· ὁ φαινόμενος ἐτήσιος δρόμος τοῦ ἡλίου ἐξηκριβώθη ἀναλόγως πρὸς τὰ μέσα καὶ ἡ ἀπαραίτητος εἰς τὴν ἀστρονομίαν μέτρησις τοῦ χρόνου ἐτακτοποιήθη. Καὶ ἄλλα δὲ φαινόμενα τοῦ οὐρανοῦ ἐξητάσθησαν. Τὸ ὑλικὸν λοιπὸν αὐτὸ μετὰ τῶν ἐκ τῆς φιλοσοφίας γενικῶν ἀρχῶν περὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τάξεως παραλαβόντες οἱ Ἀλεξανδρινοὶ, συνεπλήρωσαν τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἑλληνικῆς ἀστρονομίας, ἐπομένως καὶ τῆς ὅλης ἀρχαίας. Ἐντεῦθεν ὅμως οἱ περὶ τὴν ἀστρονομίαν ἀσχολούμενοι, καίπερ μὴ ἀποκλείοντες τὴν γενικὴν περὶ τοῦ κόσμου ἔρευναν, ἐξήταζον, ἔχοντες ἤδη βάσεις, πολὺ ἀκριβέστερον τὰ καθέκαστα, εἰσαγαγόντες πρὸς ταῦτα καὶ τὸ ὄργανον ἐκεῖνο τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, τὰ μαθηματικὰ, τὰ ὁποῖα παρέχουσι εὐκρίνειαν καὶ ἀκριβείαν περὶ τῆς ἔρευνας καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν ἐκ τῆς θεωρίας ἐξαγομένων πρὸς τὴν πείραν. Τοῦτο δὲ ἦτο πλέον δυνατόν, διότι καὶ ἡ καθαρὰ μάθησις εἶχεν ἀρκούντως ἀναπτυχθῆ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν. Οὕτως ἡ ἀστρονομία ἐν τοῖς ἐπομένοις, παρασκευασθείσης τῆς ὁδοῦ διὰ τῆς ἐν τῇ ἐρευνῇ τῶν φαινομέ-

νων εἰσαγωγῆς τῆς ἀναλυτικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους μεθόδου, παρουσιάζεται οὐχὶ ὡς μικρὸν τι μέρος τῆς φιλοσοφίας, ἡ ἀπλῆ ἐμπειρικὴ παρατήρησις τῶν φαινομένων, ἀλλὰ κλάδος αὐτοτελής τῆς καθόλου ἐπιστήμης. Δέον ὅμως λέγοντες ταῦτα, νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι δὲν ἐγένετο ὅλως ἀνεξάρτητος τῆς φιλοσοφίας. Ἐπαυσειν ἀληθῶς οὕσα πόρισμα ἀπλῶς γενικῆς τινὸς φιλοσοφικῆς θεωρίας· ἡ βάσις ὅμως αὐτῆς πάντοτε ὑπάρχει ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ. Κάμνομεν πάντοτε παραδοχὴν τινα, εἰς ἣν ἡ πείρα ὀδηγεῖ καὶ εἶτα παρατηρούμεν ἐὰν οὕτω ἐξηγηθῇ λογικῶς τὰ φαινόμενα. Τιοαυτὴ τις παραδοχὴ λ. χ. εἶνε καὶ ἡ γενικὴ βαρύτης. Ἴσως τινὲς νομίζουσι, ἀτόπως, ὅτι ὅταν εἰς μίαν ἐπιστήμην εἰσαχθῇ ἡ διὰ τῶν μαθηματικῶν ἔρευνα, τοῦτο ἀρκεῖ, ὅπως αὐτὴ εἶνε καθαρὰ ἀλήθεια, λησμονοῦσι ὅμως ὅτι τὰ μαθηματικὰ ἐν τιοαυτῇ περιπτώσει εἶνε μόνον λογικὸν ὄργανον καὶ ἡ βάσις τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστήμης δέον νὰ ἦνε στερεὰ καὶ ἐξηγημένη κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐλλόγου καὶ ἐπισταμένης ἐνεργείας, τοῦ νοῦς. Τὴν παρέκβασιν ταύτην ἐνομίσαμεν χρήσιμον, θέλοντες νὰ ὑποδείξωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν χρησιμότητα τῆς σπουδῆς τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων, ὅπως οἱ ἐπιστήμονες ὄντως ἐπισταμένως καὶ τὰς ἐκ τῆς φιλοσοφίας ὑγιεῖς ἀρχὰς ἐφαρμόζωσι καὶ εἰς τὰς κατὰ μέρος ἐρεῦνας.

Τὰ ἀρχαιότερον σωζόμενα ἀστρονομικὰ συγγράμματα ἐν οἷς τὰ φαινόμενα καθυποβάλλονται εἰς τὴν μαθηματικὴν εἶνε τὰ τοῦ Αὐτολύκου, ὅστις πιθανῶς ἔζη περὶ τὰ 330 Π. Χρ. Ἐν τῷ περὶ κινουμένης σφαίρας ἐξετάζονται τὰ φαινόμενα τῆς ἡμερησίας κινήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδιοτήτων τῆς περὶ ἓνα σταθερὸν ἄξονα στρεφόμενης σφαίρας, γίνεται δὲ χρῆσις πολλῶν ἀξιολόγων γραμμῶν τῆς οὐρανοῦ σφαίρας. Ἐν τῷ περὶ ἐπιτολῶν καὶ δύσεων ἐξετάζονται αἱ φάσεις αὐτῶν ἀπλανῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν σπουδαίων δωδεκατημοριῶν, (τῶν ζωδίων,) δηλαδὴ τοῦ φαινομένου ἐτησίου δρόμου τοῦ ἡλίου. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ ἀρχαιότατα αὐτὰ σωζόμενα συγγράμματα εἶνε ἀπλᾶ ὅλως καὶ περιέχουσι μικρὸν μόνον ἀριθμὸν θεωρημάτων. Ἐκ διαφόρων δὲ χωρίων ἄλλων συγγραφέων πειθόμεθα ὅτι καὶ πρὸ τοῦ Αὐτολύκου εἶχεν ἐφαρμοσθῆ ἡ μαθηματικὴ πρὸς λύσιν ἀστρονομικῶν ζητημάτων, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν σώζονται, ἡ μόνον τεκμήριον τούτου. Δυνάμεθα ὅμως νὰ συμπεράνωμεν ὅτι αἱ ἀπόπειραι αὐταὶ ἦσαν

σεων, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐπεκράτει. Πῶς δυνάμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν τὴν ἀμεινον ἀπόρριψιν τῆς ἡρέμου θέσεως τῆς γῆς, ἢ ἡ πρώτη ἀντίληψις διδάσκει καὶ πρὸς ἢν σχετίζομεν πάσας ἡμῶν τὰς ἀντιλήψεις, χωρὶς νὰ ἔχωμεν προηγουμένως λόγους πείθοντας ἡμᾶς περὶ τοῦ ἐσφαλμένου; Μόλις δὲ ὁ Κοπέρνικος ἠδυνήθη νὰ καταρρίψῃ τὴν ἐσφαλμένην δοξασίαν τῆς ἡρέμου ἐν τῷ κέντρῳ θέσεως τῆς γῆς καὶ ῥητῶς λέγει ὅτι καὶ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι ἐγνωμάτευσαν ὅτι αὕτη κινεῖται. Τοῦ ὀνόματος ὅμως τοῦ Ἀριστάρχου δὲν μνημονεύει ἂν καὶ ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ εἶνε ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ βεβαίως πολὺ τελειότερα καὶ εὐρυτέρη. Λέγοντες ταῦτα, οὐδὲν ἄλλο τι ἢ νὰ ἀνανεώσῃ ἀρχαίαν δοξασίαν, διότι μία ὑπόθεσις χωρὶς νὰ διεξαχθῶσιν αἰ συνέπειαι αὐτῆς εἶνε ὑπόθεσις ἀπλή καὶ ἡ προτέρα ὑπαρξίς τῆς δὲν ἐλαττώνει τὴν ἀξίαν τοῦ καταστήσαντος αὐτὴν καρποφόρον.

Σύγχρονος σχεδὸν τοῦ Ἀριστάρχου ἦτον Ἄρατος ὁ Σολεὺς, οὗτινος σώζονται τὰ ποιήματα Ἄρατου φαινόμενα καὶ Διοσημεῖαι. Ταῦτα δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀρχαῖον ἐγχειρίδιον ἀστρογνωσίας, ὅθεν καὶ ἡ ἐν τῇ ἀρχαιότητι φήμη αὐτοῦ. Δὲν εἶνε δὲ ἄλλο τι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰππάρχου ἢ τοῦ Εὐδόξου τὰ φαινόμενα ὅπως εἴπομεν· μάλιστα ὁ Ἰππάρχος δεικνύει σφάλματά τινά τοῦ Ἄρατου μὴ εὐρισκόμενα παρὰ τῷ Εὐδόξῳ. Ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῖς περιγράφεται ἡ οὐράνιος σφαῖρα, δηλαδὴ οἱ ἀστερισμοὶ καὶ αἱ φάσεις τῶν ἀστέρων. Κυρίως ἐξ αὐτῶν γίνεται δῆλον ὅτι ἡ ἀστρογνωσία τοῦ Εὐδόξου ἦτον ἀρκούντως ἐντελής. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς αὐτὰ πολὺ διότι, καίτοι χρησιμώτατα διὰ τὴν γνῶσιν τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαίας ἀστρονομίας, δὲν ἔσχον ἐπιρροὴν τινα, τούλάχιστον ἐπαισθητὴν, ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐπιστήμης.

(ἐκκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΦΡΕΝΟΠΑΘΕΙΩΝ.

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΕΝ ΤΩ ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓῳ

ΒΥΡΩΝΙ

ΥΠΟ

ΠΟΛ. ΙΩ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ

(συνέχεια καὶ τέλος ἴδε φιλ. β. Δ')

Καὶ Α) παθήσεις, καθ' ἃς βλέπεται τὸ ὀρεκτικόν.

Τοιαύτη εἶναι ἡ *Moromania*. Αὕτη παρίσταται ὑπὸ τὸν ἐρεθιστικὸν τύπον, ὁ πάσχων βλέπει φάσματα καὶ ὑπόκειται εἰς *παραισθήσεις καὶ ὄπτασις*. Τὸ δὲ χαρακτηριστικώτατον τῆς παθήσεως ταύτης εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος περιστρέφεται στερεοτύπως περὶ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ιδέαν. Ἐξ ἀσυναρτήτων καὶ σφαλερῶν ιδεῶν ἀρχόμενος κατανατᾷ πάντοτε εἰς μίαν ὀρισμένην ιδέαν, ἣτις αἰώνως τὸν βασανίζει. Συνειδήσεις καὶ κρίσις εἰς τὸν πάσχοντα δὲν ὑπάρχει. Ἡ δὲ σφαλερὰ ιδέα ἢ ἀπασχολοῦσα τὸν πάσχοντα ἐστὶν ἐμπεπαρμένη εἰς τὴν διανοίαν του καὶ σύρει τοὺς συλλογισμοὺς του ὡς ἡ βαρύτης τὸ πίπτον σῶμα καὶ οὕτω ἡ ιδέα αὕτη γίνεται κυρία τῆς διανοίας, δεσμεύει τὴν ἠθικὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου, σύρει τὸν δυστυχῆ πάσχοντα ἀκρίτως καὶ ἄνευ συνειδήσεως. Ἡ ιδέα τέλος μαίνεται ἀφηνιᾷ μὲ ὅλας τὰς προσπάθειάς τοῦ ἠιόχου λογικοῦ, ἐπισκοπεῖ τὸν νοῦν, ἀντικρούει τὸν λογισμὸν καὶ ὡς ζωηρότατα περιγράφει ὁ περὶ νοσημάτων τῆς ψυχῆς γράψας Στωϊκὸς φιλόσοφος Χρυσίππος «ἡ ιδέα δεσπόζει τῆς αἰσθήσεως, τῆς κρίσεως, τῆς βουλήσεως. Ἡ δὲ ψυχὴ ἐγείρεται, διορᾷ τὴν ἀμυροῦσαν τῷ πάθει τὸ λογικὸν ἀμαρτίαν, πειράται νὰ ἀναχαιτίσῃ αὐτὴν, ἀλλ' ἀδυνατεῖ καὶ κάθεται μὲν ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀλλ' ἀπώλεσεν ἤδη τοὺς οἴακας τῆς Κυβερνήσεως· διατάσσει, ἀλλὰ δὲν ὑπακούεται· βασιλεύει, ἀλλὰ δὲν κυβερνᾷ καὶ ὁ ἄνθρωπος συρόμενος ἀπὸ τοῦ πάθους περιπίπτει εἰς τὸ ἀμάρτημα ἐπιζήμιος καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις γιγνόμενος.» Καὶ τῶντι, ἐπειδὴ ἀναγκάζει καὶ ὠθεῖ τὸ πάθος τοῦτο τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ νὰ αὐτοχειρασθῶσιν, νὰ γείνωσι φονεῖς καὶ λησταί, ἐμπερησται καὶ ἐν γένει κακοῦργοι. Ἀνα-

πτύσσεται δὲ τὸ πάθος τοῦτο ὅτε μὲν βαθμηδὸν, ὅτε δὲ αἰφνιδίως.

Εἰς τὴν πάθῃν ταύτην καταλέγονται ἡ *φιλοδοξία*, ἡ *φιλαρχία*, ἡ *φιλοπρατία*, ἡ *ζηλοτυπία*, ἡ *ερασιχηματία*, ἡ *φιλαργυρία*, ἡ *ερωτομανία*, ὁ *εγωῖσμος* καὶ ἡ *γορική, ἐμπρηστική καὶ θρησκευτική μονομανία*.

Β) Παθήσεις καθ' ἃς βλέπεται ἡ συναισθητικὴ τῆς ψυχῆς δύναμις ἰδίως.

Τοιαύτη εἶναι ἡ *Μελαγχολία* ἢ *λυπομανία*. Ἡ πάθῃς αὕτη παρίσταται μᾶλλον ὑπὸ τὸν ἀσθενικὸν χαυνωτικὸν τύπον καὶ τέλος κατανατᾷ εἰς τὴν *Βλακίαν*. Ὁ μελαγχολικὸς ἀμελεῖ τὸ ἐγὼ, εἶναι δύσπιστος εἰς τε τοὺς ἄλλους καὶ εἰς ἑαυτὸν. Πρὸς πάντα ἀδιάθετος καὶ διὰ πάντα, οὐ ἔνεκα καὶ μεμψίμοιρος εἰς πάντα. Ἐνεκα τῆς νοσηρᾶς του ταύτης καταστάσεως βεμβάζει πάντοτε. Πάντοτε διάγει βίον μονήρη καὶ ἀποφεύγει τὰς συναναστροφάς, τοὺς περιπάτους καὶ τὰς συζητήσεις. Διαρκέσασα δὲ ἡ Μελαγχολία μεταπίπτει εἴτε εἰς *μονομανίαν* καὶ ἰδίως *θρησκευτικὴν*, εἴτε εἰς *βλακίαν* καὶ εἰς τοσοῦτον ἰσχυρὸν, ὥστε νομίζουσιν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ὅτι ἀπολέσαντες τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν μετεβλήθησαν εἰς διάφορα ζῶα, ὧν ἀπομιμῶνται καὶ τὴν φωνήν.

Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ νοσταλγία.

Γ) Παθήσεις, καθ' ἃς ἡ γνωστικὴ δύναμις ἰδίως πάσχει.

Ἐνταῦθα ἀνάγεται ἡ *Μανία*, παρισταμένη ὑπὸ ἐρεθιστικὸν τύπον. Συνίσταται δὲ εἰς ἕκτακτον ἐρεθισμὸν καὶ ἔξαρσιν τῶν πνευματικῶν ἐνεργειῶν μετὰ διαφόρων παραλόγων καὶ ἀσυναρτήτων καὶ ὅλων κενῶν ιδεῶν. Διακρίνεται δὲ ἐν αὐτῇ *παροξυσμὸς καὶ ἕφεσις*. Ὁ παροξυσμὸς διαρκεῖ ὥρας καὶ ἡμέρας πολλάκις. Κατὰ τὸν παροξυσμὸν ταχύνεται ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος, διαθερμαίνεται πολὺ τὸ σῶμα, οἱ μῦς συσπῶνται καὶ ἐρεθίζονται, ἐξ οὗ καὶ οἱ πάσχοντες πολλάκις φθάνουσιν ἀπίστευτον βαθμὸν ῥώμης καὶ ἐκτελοῦσιν ἐκτάκτους σωματικὰς κινήσεις· οὕτω διηγούνται περὶ τινος ὅτι δι' ἐνὸς γρόνθου, κατέθραυσε θύραν καλῶς κεκλεισμένην καὶ περὶ ἄλλου ὅτι ἐπήδησεν ἀβλαβῆς ἀπὸ διώροφον οἰκίαν. Κατὰ τὴν ἕφεσιν ἔχομεν κατάπτωσιν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν.

Ἡ μανία καταλήγει εἰς *παρὰφροσύνην*, (ἀδυναμίαν τοῦ ὀρθῶς σκέπτεσθαι) ἔμμονον ἢ εἰς *βλακίαν*.

Ἐνταῦθα θὰ ἀναφέρωμεν καὶ περὶ ὑποχον-

δρίας, ἣτις εἶναι βλάβη τῆς γενικῆς αἰσθήσεως καὶ ἢν τινὲς διὰ τοῦτο δὲν καταλέγουσιν ἐνταῦθα, ἀλλὰ εἰς τὰ νευρικὰ νοσήματα.

Ἡ ὑποχονδρία εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος τῆς μελαγχολίας, δηλ. ἐνῷ ἐκεῖ βλέπει τις ὅλως ἀμέλειαν τοῦ ἐγὼ, ἐξ ἐναντίας ἐνταῦθα παρατηρεῖ, οὕτως εἰπεῖν, ὅτι τὸ ἐγὼ εἶναι τὸ πᾶν. Συλλογισμὸς, πράξις, κινήσις, ἐνέργεια τοῦ ὑποχονδριακοῦ εἶναι τὸ ἐγὼ. Ἐκ τῶν δυστυχῶν τούτων τῶν αἰείποτε περὶ ἑαυτῶν ἐνασχολουμένων οἱ μὲν φρονούσιν ὅτι ἔχουσιν ὑέλινους πόδας, οἱ δὲ ἐκ λίπους, ὀστράκου κτλ. οἱ δὲ φρονούσιν ὅτι ἔχουσιν εἰς τὴν κοιλίαν των ἢ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ σώματός των διάφορα ζῶα, ὄφεις, σκώληκας. Ἐνταῦθα θὰ σᾶς ἀναφέρω τινὰ τὰ ὁποῖα πρὸς τὸ οἰκτρὸν ἔχουσι τι καὶ τὸ ἀστεῖον, εἶναι δὲ ἕως καὶ τοῖς πλείστοις ἡμῶν γνωστά. Ἀρχιεπίσκοπός τις, ὡς διηγείται Ἄγγλος τις ἰατρός *Maclure*, ἐπαπαρνεῖτο αὐτῷ ὅτι ἦν Λουγδονικὴ λάγνηος πλήρης ἠλεκτρι-σμοῦ, δι' ὅπερ οὐδέποτε ἐταξείδευσε φοβούμενος τὰς καθ' ὅδον τυχόν θυέλλας· οὐδέποτε ἔθετε ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων του μετάλλινά κομβία, φοβούμενος μήπως, τοῦ μετάλλου καλοῦ ἀγωγοῦ ὄντος, ὁ ἀψάμενος αὐτοῦ καταφλεχθῆ ἀπὸ ἐκρηχθῶσιν ἐκ τῆς λαγῆνου ἠλεκτρικὸν σπινθῆρα. Ἐμμηχανάτο νὰ θέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἀλεξικέραυνα, καὶ νὰ κατασκευάσῃ ἀμάξας, ὧν οἱ τροχοὶ ὑέλινά ἐπίσωτρα ἔχοντες νὰ τὸν ἀπαλλάσσωσι τοῦ κινδύνου τῶν ἠλεκτρικῶν σπινθῆρων μεταξὺ αὐτοῦ καὶ γῆς, διὰ τὸ κακὸν ἀγωγὸν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ εἶναι τὴν ὑελον. Ὁ αὐτὸς ὑποφέρων, ὡς ἔλεγεν, ἐκ τῆς ἐν ὁδῷ συναντήσεως μετὰ διαφόρων φίλων του καὶ ἐκ τῆς δονήσεως ἢν αἱ προσαγορεύσεις των τῷ ἐπέφερον, ἐσκέπτετο νὰ θέσῃ κώδωνα ἐπὶ τοῦ πύλου του καὶ ταινίαν ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένην καὶ περὶ τοὺς ὤμους του αἰσσομένην καὶ νὰ προκηρύξῃ εἰς τοὺς φίλους του πρὶν τῷ ὀμιλήσωσι νὰ κρούωσι τὸν κώδωνα διὰ νὰ ἐνοῆ ὅτι θὰ τὸν χαιρετίσῃ τις καὶ οὕτω ἀποφεύγῃ τοὺς κλονισμοὺς. Παραλείπω νὰ σᾶς διηγηθῶ καὶ ἄλλων ὑποχονδριακῶν παραπλησίους ιδέας, ὅτι εἶναι προχίθες καὶ ὅτι τὰ νῶπᾶ των εἶναι τὰ πρόσθια μέρη τοῦ σώματος καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Τέλος Δ) θὰ ἀναφέρωμεν τινα καὶ περὶ τῶν παθήσεων καθ' ἃς πάσαι αἱ ψυχικαὶ λειτουργίαι πάσχουσιν.

Τοιαῦτα εἶναι ἐκεῖνα καθ' ἃς ἡ ψυχὴ εὐρίσκειται ἐν μεγίστῃ ἀδρανεῖα, οἱ πάσχοντες εἰσὶν

ἀληθῶς αὐτόματα καὶ τῶν ζώων τῶν κατωτέρων τάξεων ἐνίοτε ὑποδεέστεροι. Φαινόμενα χαρακτηριστικὰ τῶν τοιούτων εἶναι ἡ ψυχρὰ καὶ ἀπαθὴς φυσιογνωμία, ἡ ἐν γένει ζωώδης κατάστασις καὶ κατάπτωσις τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν. Ἐνίοτε τῷ πάθει τούτῳ συνδέεται καὶ μονομανία, ὅτε τὰ ἐλευθὰ ταῦτα πλάσματα διαπράττουσι τὰ μεγαλείτερα κακουργήματα.

Τοῦ πάθους τούτου ὑπάρχουσι διάφοροι βαθμοί. Παρίστανται λοιπὸν οἱ πάσχοντες ὡς *μωροὶ ἢ βλάκες, ἰδιῶται ἢ ἡλίθιοι καὶ κρετίνοι*. Καὶ ἡ μὲν μωρία ἢ βλακία, ἧς ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ ἐμνησάμεθα, εἶναι ὁ μικρότερος βαθμὸς. Οἱ δὲ ἰδιῶται πάσχουσι κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐγκεφάλου, ὅστις παρακωλύεται εἰς αὐτοὺς νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν ὑλικὴν ἀνάπτυξιν καὶ μὲν ἀτροφικὸς καὶ μικρὸς. Ἐχουσι δὲ τὰ ἄτομα ταῦτα φυσιογνωμίαν ψυχρὰν καὶ δυσειδεστάτην καὶ προδίδουσι τὴν μεγαλειτέραν ἀδιαφορίαν, ἔχουσιν ὡς τὰ πολλὰ, κρανίον μικρὸν, συμπεπιεσμένον καὶ ὀξὺ πρὸς τὰ ἄνω. Εἰσὶν ἀκάθαρτοι, δειλοὶ καὶ περιφοβοί. Καὶ αἱ μὲν ψυχικαὶ τῶν λειτουργίαι εἶναι ἀδρανέσταται, ἀνεπτυγμέναι ὅμως αἱ ζωϊκαὶ ἐπιθυμίαι καὶ ὀρέξεις, διὸ τρώγουσι ὡς οἱ πάσχοντες *βουλιμίαν* καὶ θύουσιν, ὡς Σάτυροι, τῇ Ἀφροδίτῃ κατὰ κόρον. Ὁ δὲ Κρετενισμὸς, εἶναι, ἂν μᾶς συγχωρηθῇ νὰ εἰπώμεν, *εἰδικὴ βλακία, τ. ε. οἱ κρετίνοι ὁμοιάζουσι καθ' ὅλα μὲ τούτους μωροὺς ἢ βλάκας, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ὁ κρετενισμὸς ἀναπτύσσεται ἐνδημικῶς ἰδίως εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰς χθαμαλάς κοιλάδας τῆς Ἑλβετίας. Πρὸς δὲ εἰς τὰς Ἀλπεῖς καὶ Πυρρηναιὰ καὶ εἰς τὰς Κορδιλίαις τῆς Ἀμερικῆς, καὶ εἰς τὴν Μαλάγαν δι' ἀγνώστους ἐπιτοπίους τοῦ κλίματος καταστάσεις.*

Νῦν δὲ δὲν θὰ ἦτο ὅλως ἄσκοπον, καὶ ἀνωφελὲς ἡγοῦμεθα, ἐκτιθέντες τὰς φρενοπαθείας νὰ εἰπώμεν ἐλάχιστα καὶ περὶ τῶν κυριωτάτων ἀφορμῶν, ἃς κοινῶς παραδέχονται ὡς αἷτια αὐτῶν ἵνα συμπληρώσωμεν τὸ ἔργον.

Καὶ μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὰς φρενοπαθείας ἔχει α) ἡ *γέννησις*. Ἐκ παραφρόνων ἢ ἐλαφρῶν κοινῶς λεγομένων γονέων γεννῶνται παράφρονα τέκνα· β) ἡ *ἡλικία* μεταξὺ τοῦ 30—40 ἔτους παρατηροῦνται οἱ πλείστοι, εἶτα 20—30, εἶτα 40—50· γ) ἡ *ἀγάμια* καὶ τοῦτο ἔχει λόγον καθ' ὅσον οἱ ἄγαμοὶ εἰς μυρίας ἐκτιθενται *καταχρήσεις*· δ) τὰ *ἐπαγγέλματα*· οἱ *χειρῶνακτες* καὶ τῆς κάτω τάξεως ἄνθρωποι ἐλάχιστα πάσχουσιν, ἰδίως προσβάλλονται οἱ

καλλιτέχνη καὶ κατὰ μέγαν βαθμὸν οἱ ἐπιστήμονες καὶ πεπαιδευμένοι· ε) ψυχικὰ αἷτια, φόβοι, λύπαι, τύφισ τοῦ συνειδότος ἐκ θρησκευτικῶν λόγων καὶ ἐν γένει ψυχικαὶ συγκινήσεις παντοδαοί, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις ἢ ἔλλειψις τῆς οἰκογενειακῆς εἰρήνης· ς) ἡ οἰνοποσία εἰς μικρὸν βαθμὸν· ζ) ἡ ἐξίς τοῦ δέφεσθαι. Δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα στατιστικὴν τοῦ Γάλλου Φρενιάτροῦ *Friton* ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γενομένην. Ἐκ 1,445 φρενοπαθῶν εἰσελθόντων εἰς τὸ φρενοκομεῖον, οὗ προέστατο, οἱ 120 ἔπαθον τὰς φρένας ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης. Τούτων 61 ἔπασχον *μανίαν*, 25 *μελαγχολίαν*, 29 *ἡλιθιότητα* καὶ οἱ 5 ἦσαν *μωροί*. Ἐκ δὲ τῶν 61 *Μανιακῶν*, 12 εἶχον τὴν τάσιν πρὸς αὐτοχειρίαν.

Θὰ σὰς ἀναφέρω ἐνταῦθα καὶ τὸ ἐξῆς. Διάσημὸς τις Γερμανὸς *Vainbusen* ἐκ τῶν νεωτέρων φρενολόγων, δι' ὀχυρίζεται ὅτι ἐν γένει τὰ ψυχικὰ νοσήματα ἐμφανίζονται ἐπιδημικῶς καὶ ὡς αἰτίας θεωρεῖ τὰς θρησκευτικὰς ἀναμορφώσεις καὶ τὰς πολιτικὰς ἐπαναστάσεις. Φέρει δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν λόγων του πλείστα ὅσα παραδείγματα ἐκ τῆς Μεσαιωνικῆς ἱστορίας. Κατὰ τὴν ἰδέαν του μάλιστα οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ Δερβίσαι ἐξ ἀλλοκότου θρησκευτικῆς φαντατικότητος κατεχόμενοι εἰς τοιοῦτον εἶδος μανίας ὑπάγονται.

Περὶ τῆς θεραπείας τῶν δυστυχῶν αὐτῶν ὄντων ἐλάχιστα ἔχει τις νὰ εἰπῇ καὶ μόνον νὰ ἐλευθολογῇ δύναται τ' ἀτυχῆ ταῦτα πλάσματα. Ὁ χρόνος ἐνίοτε καὶ ἡ ἀποφυγὴ τινῶν τῶν ἄνω ἀπαριθμηθέντων αἰτίων, ὅταν ταῦτα προδήλως εἶναι ἀφορμὴ τῆς νόσου, δύναται νὰ θεραπεύσῃσιν τινὰς ἐξ αὐτῶν. Εἰς τὰ πρώτιστα δὲ θεραπευτικὰ βοηθήματα καταλέγεται ἡ δι' ὀργάνων καὶ φωνητικῆ μουσικῆ, ἰδίως τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας (1) καὶ ἡ ἐνασχόλησις τοῦ πνεύματος ὅσον τὸ δυνατὸν δι' ἐργασιῶν.

(1) Καίτοι μὴ συγκαταλεγόμενοι μεταξὺ τῶν Ἀσκληπιῶν, παρατηροῦμεν εἰς τὸν κύριον Παππαϊῶνδου ἐπὶ τῆς μουσικῆς τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας πόρρω ἀπέχει τοῦ νὰ ἡϊαμητικῆ τῶν ἠθικῶν παθήσεων. Τουναντίον δὲ φρονούμεν ὅτι ἡ ψ α λ τ ι κ ἡ μ α ς εἶναι ἐρεθιστικώτατον μέσον διὰ τὸ νευρικὸν συστημα.

ΕΥΛΑΛΙΑ ΠΟΝΤΟΥ Α.

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

(πυρῆλαια ἰδε φύλλ Δ')

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Τὸ θέατρον παριστᾷ ἐξοχικὴν αἴθουσαν. Μεγάλαι θύραι εἰς τὸ βάθος, δεξιόθεν καὶ ἀριστεροθεν. Διάφορα ἐπιπλά.

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ, ΥΠΗΡΕΤΑΙ ΕΙΤΑ
Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΚΑΙ Η ΚΑΜΙΛΛΗ.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(πρὸς τοὺς διευθετοῦντας ὑπηρετας)

Καλὰ! καλὰ! Ὅλα εἶναι εἰς ἐν τάξει· εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν, τώρα πρέπει νὰ διευθετήσῃτε τὰ δωμάτια. (πρὸς ἕνα τῶν ὑπηρετῶν) Σὺ Ἀντώνιε, καθάρισε τοὺς πολυελαίους τῆς μεγάλης αἰθούσης.

ΠΡΩΤΟΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Εἰς τὰς διαταγὰς σας, κυρία.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(πρὸς δευτέρον τινα ὑπηρετήν)

Σεῖς Ἰωάννη καὶ Ἰωσήφ, εἰπῆτε εἰς τὸν κηπουρὸν ὅτι ἔχω ἀνάγκην ἀνοδοδεσμῶν δι' ὅλας τὰς κυρίας τοῦ χοροῦ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Εἰς τὰς διαταγὰς σας, κυρία.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(πρὸς τρίτον τινα ὑπηρετήν)

Σὺ δὲ Στέφανε, εἰπέ εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον νὰ ἔχῃ ἑτοίμον τὸ δεῖπνον εἰς τὰς ἑπτὰ.

ΤΡΙΤΟΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Εἰς τὰς διαταγὰς σας, κυρία.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(μετὰ στόμφου)

Ἵπάγετε!

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΥΠΗΡΕΤΑΙ ΟΜΟΥ

Εἰς τὰς διαταγὰς σας, κυρία (ὑποκλίνουσι καὶ ἐξέρχονται).

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(κομπάζουσα)

Κυρία, εἰς τὰς διαταγὰς σας! εἰς τὰς διαταγὰς σας, κυρία! Πῶς ὑπακούουν! Ἄμα εἶπη τις. Ἵπάγετε, Ἀντώνη, Ἰωάννη, Ἰωσήφ, ὑπάγετε! καὶ εὐθὺς ὑπάγουν! Τρέχουν σιδηροδρομικῶς. Ἴδου τί θὰ εἰπῇ νὰ ἦναί τις γενικὴ ἐπιστάτις μιᾶς νεαρᾶς μαρκησίας, ἡ ὁποία εἶναι ζηλότυπος καὶ δὲν φροντίζει περὶ τοῦ οἴκου της. Ὡ! ὁ θάνατος τῆς ἄλλης μὲ ἐβλαψε πολὺ! Μισῶ τὸν καρὸ καὶ τὸν ὕπνον ἀπὸ τὴν νόκτα ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κατηραμένη ἐκείνη πνίκτηρια μὲ ἔφερον εἰς ἀσφυξίαν! Ὄπως δῆποτε! . . . ἡ κλέπτρια ἐκείνη εἶναι ἡ αἰτία τῆς εὐτυχίας μου . . . Διότι οἱ Πρεβίττ ἤβελον καὶ καλὰ νὰ ἔχῃσι πάντοτε ζῶσαν ἀπόδειξιν τοῦ ἐγκλήματός της! . . . Εἶμαι τῶντι μία ἐκ τῶν παραδειγμάτων ὅτι ἡ τύχη δὲν εὐνοεῖ πάντοτε τὰς ὀφθαλμοὺς! καὶ ἂν δὲν ἐσυλλογιζόμεν πάντοτε τὴν ἀχάριστόν μου Κορνηλίαν . . . Ἀλλὰ, σιωπή! Ἴδου αἱ προσφιλεῖς μου εὐεργέτιδες.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

(εἰσερχομένη μετὰ τῆς Καμίλλης)

Λοιπὸν, ἐτελείωσαν ὅλα, κυρία Δουπλεσση;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Μάλιστα, κυρία κόμησσα. Δὲν ἔχω πλέον

παρὰ νὰ διευθετήσω αὐτὴν τὴν τράπεζαν...
Ἄλλ' ἐὰν ἐπιθυμήτε ν' ἀποσυρθῶ...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Ὅχι, ὄχι! τελειώσατε τὴν ὑπηρεσίαν σας.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Τὸ ἐννεσεῖς αὐτὸ, μῆτέρ μου, νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ ἀκόμη ὁ Ἄρθουρος;

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Ἄλλὰ μόλις εἶναι πέντε καὶ ἡμίσεια τέκνον μου, ὁ δὲ κύριος Γαζερῶτος μᾶς εἶπε πρὸ ὀλίγου ὅτι ὁ σύζυγός σου ἦτο πολὺ ἐνησχολημένος μετὰ τοῦ κυρίου Τορσῆ.

ΚΑΜΙΛΛΗ

(δυσθύμως)

Καὶ ἰδοὺ ἀκριβῶς τί μὲ ἀνησυχεῖ· διότι ὅσα μᾶς ἐδιηγήθη ὁ κύριος Γαζερῶτος περὶ τῆς μυστηριώδους ἐκείνης καλλονῆς...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Πῶς, θύγατερ! θὰ εἶχες τὴν ἀνοησίαν...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Νὰ ζηλοτυπήσω πρὸς τὴν κυρίαν Τορσῆ; Ὅχι βεβαίως! Ἄλλὰ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν ὁ Ἄρθουρος ὑπάγει εἰς τοῦ κυρίου Τορσῆ, καὶ ὅμως οὐδέποτε μᾶς εἶπέ τι περὶ τῆς συζύγου του

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΑΒΕΣΣΗ

Κυρία, ἰδοὺ ἡ ἄμαξα τοῦ κυρίου Μαρκησίου!

ΚΑΜΙΛΛΗ

Τέλος πάντων!

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Λοιπὸν, Καμίλλη, σύνεσιν! Μὴ διαταράξῃς τὴν ἐορτὴν μας μετὰ μελαγχολίας.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ὅχι, ἔσο ἡσυχος, γνωρίζω νὰ καταστρίλω ἐμαυτὴν! (ὁ μαρκήσιος ἐμφανίζεται)

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ, Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

(χωρῶν πρὸς τὴν κόμησσαν)

Καλὴ ἐσπέρα, κόμησσα. (ἀσπάζεται τὴν χεῖρά της)

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Καλὴ ἐσπέρα, μαρκήσιε.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΑΒΕΣΣΗ

(κατ' ἰδίαν)

Τώρα θὰ ἰδῆς σὺ!

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

(χωρῶν πρὸς τὴν Καμίλλη)

Ἐργησα ὀλίγον ἴσως...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Πραγματικῶς!

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Μὲ ἐμπόδισαν ἐκδρομαί τινες, περὶ τῶν ὁποίων θὰ σοὶ εἶπω μετ' ὀλίγον, διότι ἤδη μόλις ἔχω καιρὸν νὰ ἐνδύθῶ. Ὁ Τορσῆ φθάνει ἐντὸς ὀλίγου μετ' ἑτερόν τινα κύριον, ὃν προσεκάλεσα ἐπίσης εἰς τὸ δεῖπνον.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἐτερόν τινα κύριον;

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Τὸν κύριον Λαβινιάν, φίλον τοῦ κυρίου Τορσῆ.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Φίλον τοῦ κυρίου Τορσῆ...

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Νέον τινα ζωγράφον συγκάτοικον καὶ συνεργάτην του.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΑΒΕΣΣΗ

(κατ' ἰδίαν)

Ζωγράφος! ὅταν ἀκούω αὐτὴν τὴν λέξιν ἀνατριχιάζω.

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Μήπως τοῦτο σὲ δυσαρρεστεῖ;

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ποσῶς! ἀλλ' εἶχον νομίσει ὅτι προὔτιθεσθε νὰ μᾶς ἐκπλήξῃτε κάπως εὐαρέστως παρουσιάζοντες ἡμῖν τὴν κυρίαν Τορσῆ.

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Τὴν κυρίαν Τορσῆ;

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ναί... ἐφρόνουν ὅτι ἡ πρόσκλησις αὕτη...

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζω τὴν κυρίαν αὐτήν.

ΚΑΜΙΛΛΗ

(παρατηροῦσα αὐτὸν μετ' ἀμφιβολίας)

Δὲν τὴν εἶδατε ποτέ;

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Οὐδέποτε!... Ἡ κυρία Τορσῆ ζῆ μεμονωμένη, καὶ ὡς φαίνεται δὲν ἐπιθυμεῖ οὔτε νὰ ἐξέρχεται, οὔτε νὰ δέχεται ἐπισκέψεις.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΑΒΕΣΣΗ.

(κατ' ἰδίαν)

Ζωγράφος! ἄς ἡδυνάμην νὰ μάθω ἀπὸ αὐτὸν τί ἔγινεν ἡ κυρία Δουβουᾶ...

ΚΑΜΙΛΛΗ.

Τόσῳ τὸ χειρότερον διὰ σέ, Ἄρθουρε, διότι ὁ κύριος Γαζερῶτος ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ κυρία Τορσῆ εἶναι εὐειδεστάτη.

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ.

(ζωηρῶς)

ὦ! ὡς πρὸς τοῦτο, πράγματι, ὠραιογάτη γυνή!

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἀληθῶς;

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

(μετ' ἀκουσίου ἐνθουσιασμοῦ)

Φαντάσθητι, Καμίλλη, μεγάλους καὶ μέλανας ὀφθαλμούς, κόμπη καστανόχροα καὶ πλουσίαν, ὠραῖον μέτωπον! μεϊδιάμα ἐκ τῶν χαριστέρων!

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΑΒΕΣΣΗ

(κατ' ἰδίαν)

Πᾶ! πᾶ! πῶς ὁμοιάζει μετὰ τὴν Κορνηλίαν μου! (ἀπομακρύνεται)

ΚΑΜΙΛΛΗ

Καὶ δὲν τὴν εἶδες ποτὲ αὐτὴν τὴν καλλονήν;

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Ὅχι, σοὶ λέγω...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἐν τούτοις, ἡ εἰκὼν ἦν μᾶς ἐκθέτεις...

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Δὲν εἶναι ποσῶς ὑπερβολικὴ, ἐὰν ὁμοιάζει μετὰ ἐκείνην ἣν μοὶ ἔδειξεν ὁ Τορσῆ.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Καὶ ἐμείνατε τόσῳ ὥραν ὅπως τὴν θαυμάσητε;

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

(μετ' εἰρωνίας)

Μὲ συγχωρεῖτε... δὲν εἶχον ἐννοήτει μέχρι τοῦδε... Βλέπετε, κόμησσα, οὐδεμίαν γυναικὸς τὸ ὄνομα δύναται νὰ προφερθῇ ἐνώπιον τῆς Κα-

μίλλης χωρίς νὰ προκαλέσῃ λόγους πικρούς, ἐκδηλοῦντα; ὀποιοίς.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Τὰς ὁποίας ἡ μελαγχολία σας δικαιολογεῖ συχνάκις... Ἀπὸ ἐνὸς ἔτους ἤδη ἀφ' οὗ ἐνυμφεύθητε τὴν Καμίλλη, καίτοι ἀπεστερημένη τῶν ἐλπίδων τῆς ὑπὸ στυγερωτάτου ἐγκλήματος...

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Ναί, στυγερωτέρου ἢ ὅσον φαντάζεσθε.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Σκέψις τις φαίνεται καταβασανίζουσα ὑμᾶς... Μὴ τυχὸν μεταμελεῖσθε διὰ τὸ συνοικέσιον αὐτὸ ὅπερ ἡ γενναιοφροσύνη σας μόνον...

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Ἄ, κόμησσα!... τοῦτο εἶναι ὕβρις πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς ἐμέ... Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἶπω τί μὲ καθιστᾷ ἐνίοτε τόσῳ μελαγχολικόν... ἀλλ' ἰδοὺ καὶ σήμερον ἀκόμη, ἡ εἰκὼν ἐκείνη...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἦ ὥραία ἐκείνη εἰκὼν σᾶς ἔφερον ἀναμνήσεις, δὲν εἶναι ἀληθές;

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Ὀδυνηροτάτας ἀναμνήσεις, πιστεύσατέ με.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἄ! τοῦτο δὲν ὑποφέρεται! (κάθηται).

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Μαρκήσιε, μὴ λησμονῆτε ὅτι ἡ μήτηρ σας ὑπέφερε πολὺ ἐκ τῆς ἐπιπολαιότητος τοῦ πατρὸς σας... ὅτι ἴσως ἀπέθανε πολὺ νῆα διότι ὁ σύζυγός τῆς προσέφερεν εἰς ἕτερον ἀντικείμενον στοργὴν εἰς μόνην τὴν μητέρα σας ἀνήκουσαν...

Μὴ φέρητε εἰς τὴν θυγατέρα μου τὸ κληροδότημα τοῦτο τῆς ὀδύνης!... (δεικνύει αὐτῇ τὴν Καμίλλην ἣτις ἀποκρύπτει τὰ δάκρυά τῆς). Ἰδατε!

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

ὦ! Θεέ μου!... τί ἔχεις Καμίλλη;

ΚΑΜΙΛΛΗ

Τίποτε... τίποτε, ἀληθῶς...

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Καμίλλη, ὅταν σοὶ εἶπω τὸ μυστικόν μου, θὰ ἐννοήσῃς ὅτι ἔχω δίκαιον νὰ ἤμαι κατηφής... Ἀλλὰ σήμερον περιμένομεν ξένους καὶ ὀφείλομεν ν' ἀποκρύψωμεν τὰς λύπας μας.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἄλλ' ἐγὼ οὐδεμίαν πλέον αισθάνομαι λύπην... σᾶς τὸ ὀρκίζομαι... οὐδεμίαν...

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ

Εὐχαριστῶ, Καμίλλη... καὶ, πιστεύσον με ἐάν τὸ μυστικόν αὐτὸ ἦτο μόνον ἰδικόν μου θὰ τὸ ἐγίνωσκες ἤδη... Ὑγίαινε πρὸς στιγμὴν (ἐξέρχεται.—Ἐμφανίζεται ἡ κυρία Δουπλεσσῆ).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ, ΚΑΜΙΛΛΗ, ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ
(ἣτις ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται πρὸς τὸ βάθος).

ΚΑΜΙΛΛΗ

Μὲ ἀπατά, μητέρα μου, μὲ ἀπατά!

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Σιῶπα, Καμίλλη, δὲν εἴμεθα μόναι.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ, ΚΑΜΙΛΛΗ, ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ
(κατ' ἴδιαν, πλησιάζουσα)

Ἄς ἴδωμεν... (γεγονοῖα τῆ φωνῆ) Ἐάν ἐτόλμων, κυρία...

ΚΑΜΙΛΛΗ
(δυσθύμως)

Τί θέλετε;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ
(ἀμηχάνως)

Κυρία... ὁ κύριος Μαρκήσιος ὠμίλησε περὶ ἐνὸς ζωγράφου...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Καὶ λοιπόν;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Μάλιστα ὠμίλησε περὶ δύο ζωγράφων...

ΚΑΜΙΛΛΗ
(ἔτι μᾶλλον δυσθύμως)

Λοιπόν! ἔπειτα;

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Ναί, ἴδωμεν... τί θέλετε, κυρία Δουπλεσσῆ;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(ἐνθαρρυνθεῖσα ὀλίγον ὑπὸ τῆς κομῆσης)

Ἄ, μάλιστα!... γνωρίζετε ὑμεῖς, κυρία κόμησσα, γνωρίζετε... ἐνθυμεῖσθε;... περὶ τῆς θυγατρὸς μου, περὶ τῆς ὁποίας σᾶς εἶχον εἰπεῖ... περὶ τῆς κόρης μου, ἡ ὁποία ἐγκατέλειψε τὴν μητέρα τῆς διὰ νὰ κατοικήσῃ μὲ τὸν σύζυγόν τῆς.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Τὸ γνωρίζω ἔπειτα;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Ὁ γαμβρός μου, γνωρίζετε, ὁ σύζυγός τῆς; ἦτο καὶ αὐτὸς ζωγράφος!

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ζωγράφος! λοιπόν;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Λοιπόν, εἶπα κατ' ἐμαυτὴν πρὸ ὀλίγου... διὰ νὰ ἀνακαλύψω τὴν κόρην μου... Ἐάν ἡ κυρία κόμησσα ἤθελε νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς κυρίους ἐκείνους...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς κυρίους... περὶ τῆς θυγατρὸς σας;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Μάλιστα... ἴσως ὅταν τοὺς εἰπῆτε... ὅτι ἦτο μία νοστιμούτσικη κόρη... Ἰδοὺ... καθ' αὐτὸ ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν ὁ κύριος Μαρκήσιος ἔκαμε περὶ τῆς κυρίας ἐκείνης!...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Τῆς κυρίας Τορσῆ;...

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Διατὶ ὄχι τάχα;... ἀφοῦ τὸ τέρας ἠλλαξεν ὄνομα διὰ νὰ μοῦ κρύψῃ τὴν Κορνηλίαν μου...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἀληθῶς; καὶ δὲν τὴν ἐπανείδατε πλέον;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Ποτέ! ποτέ!

ΚΑΜΙΛΛΗ

(πρὸς τὴν μητέρα τῆς)

Τοῦτο εἶναι παράδοξον... καὶ ὅσα μᾶς εἶπεν ὁ κύριος Γαζερῶτος περὶ τῆς μονώσεως εἰς τὴν ὁποία ὁ κύριος Τορσῆ κρατεῖ τὴν σύζυγόν του...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Πώς! φαντάζεσαι ποτε ότι η θυγάτηρ της γυναικός ταύτης...

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

"Ητο τόσον ώραία η Κορηλία μου!... "Α, τὸν ἄθλιον πασσαλειφωτήν!... εἶναι δυνατὸν νὰ ξεσχίζη κανεὶς τοιοῦτοτρόπως τὴν καρδίαν μιᾶς ἡλικιωμένης μητρός!

ΚΑΜΙΛΛΗ

"Αρκεῖ, κυρία Δουπλεσσῆ... ῥὰ ἴδω... θὰ ἐρωτήσω... "Αλλά τέλος πάντων, τὸν γνωρίζετε τὸν γαμβρόν σας;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

"Ε! ὄχι, κυρία! ἰδοὺ τὸ δυστύχημα! Μὲ ἐξηπάτησαν ἐνῶ ἔλειπον ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ὅταν ἐπέστρεψα... τρέαγκ!... οὔτε Δουβουᾶ, οὔτε Κορηλία!... Διὰ τοῦτο ἠναγκάσθην ν' ἀποσυρθῶ εἰς τὴν πατρίδα μου, εἰς Μονβελιάρ... ἐγκαταλειμμένη, μὲ ἑξ̄ χιλιάδας φράγκα μόνον τὰ ὅποια, ὡς μοὶ εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος, δὲν θὰ μοὶ ἐπληρώνοντο παρὰ ἐκεῖ μόνον... ὀλίγον δὲ ὑστερώτερα εἰσῆλθα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κυρίας Δὲ Σουβιράν... ὅπου εἶχετε τὴν καλὴσύνην νά...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Λοιπὸν ἐκατοικήσατε ἄλλοτε εἰς Παρισίους;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Μάλιστα, κυρία.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Καὶ ἡ θυγάτηρ σας;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

"Ὀ! ἐὰν δὲν ἐξεμυαλιζέτο μὲ τὸν μουντζαλωζογράφον της... ἐκείνη δὲ θὰ ὑπανδρεύετο καὶ θούκας καὶ μαρκησίους!..

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

"Αρκεῖ... (νεύει τῇ κυρίᾳ Δουπλεσσῆ ν' ἀποσυρθῆ) Καμίλλη, λησμονεῖς ὅτι ἐκθέτεις ἑαυτήν μὲ τοιαύτας ἐρωτήσεις;

ΚΑΜΙΛΛΗ

"Ἐχετε δίκαιον... πρέπει νὰ ἐρωτήσω τοὺς κυρίους ἐκείνους.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Ἴδου, ἴσα ἴσα κάποιος ἔρχεται.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

"Υπάγετε... σὺ δὲ Καμίλλη, ἔσο συνετή!

ΕΙΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

(ἀναγγέλλων)

"Ὁ κύριος Τορσῆ! ὁ κύριος Λαβινιάν! (ὁ Τορσῆ καὶ ὁ Λαβινιάν εἰσέρχονται ὑποκλινόμενοι)

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(κατ' ἰδίαν)

Θὰ ἐπανεέλθω.

(ἐκκλιθεῖ)

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

ΤΟΥ

ΛΟΓΧΟΦΟΡΟΥ ΠΗΠΕΩΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

ΑΛΦΕΡΔΟΥ ΠΟΥΡΣΕΑ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλ. ΚΔ'. ἔτος Γ.)

"Υπὸ τὴν κλίνην τῆς νεκρᾶς εὗρέθη ἡ ἀνωμυλος ἐπιστολή. Ὁ Λουκάς Δουσσάρδος ἀνέγνω αὐτὴν τρέμων ὑπὸ τῆς ὀργῆς.

— "Αναθεματισμένε! ἀνέκραξε κτυπῶν τὸ μέτωπον, εἰς μόνον τὸν Ζηνοβίον ἐνεπιστεύθη τὸ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωσήφ μυστικόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν καὶ δὲν θὰ τὸ λησμονήσω. "Ἄλλοτε εἶχεν ἐρασθῆ τῆς Ἀ-

δελίνης ὁ ληστής, αὐτός! Καλά! ἄς ἐνταφιάσωμεν πρῶτον τὸ θῦμα του καὶ κατόπιν βλέπομεν.

"Ὀλον τὸ χωρίον ἠκολούθησε τὴν ἐκφορὰν, μόνον δὲ ὁ Ζηνοβίος δὲν ἐτόλμησε νὰ παρευρεθῆ.

"Αποδοθέντων τῇ μητρὶ τῶν τελευταίων καθηκόντων, ὁ Λουκάς ἐνησχολήθη περὶ τοῦ τέκνου. "Ἐκαστος ἤθελε νὰ συνεισφέρει σπάργανον ἢ νηπιακὴν τινα καλύπτειν καὶ οὕτως ὁ ἱματισμὸς τοῦ ὄρφανου συνεπληρώθη ταχέως, χάρις εἰς τὴν ἀγαθὴν καρδίαν τῶν ἐναρέτων καὶ εὐσπλάγχμων κατοίκων. Ἡ σύζυγος τοῦ δημάρχου, ἀξίολογος χωρική, ἀνέλαβε τὴν πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῆς τροφῆς, ἡ δὲ τύχη τοῦ παιδίου ἐξησφαλίσθη ἐπὶ ἑν ἔτος χωρὶς οὐδ' ὀδολὸν νὰ ἐξοδεύσῃ ὁ Λουκάς. Ὁ Δουσσάρδος εἶχε κομίσαι ἐν τῷ χωρίῳ ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συστρατιωτῶν του, ὡς καὶ ὁ Ἰωσήφ αὐτός, μέγα μέρος ἐκ τῶν λαφύρων ἅτινα εὐτυχῶς εἶχε διασώσει ἐκ τῶν τοῦ πολέμου ταλαιπωριῶν, εἶχε δὲ ἐμπιστευθῆ τὴν περιουσίαν του ἐκείνην εἰς τὸν λοχαγόν του πρὶν ἢ εἰσέλθῃ εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ὁ λοχαγὸς μεταβάς εἰς Γαλλίαν εἶχεν ἀποστείλει τῷ Λουκᾷ τὰ χρήματά του, συμποσούμενα εἰς τέσσαρας χιλιάδας φράγκων. Ὁ Λουκάς Δουσσάρδος, ἔχων ἐξ ἄλλου ὀλίγα τινα πρὸς ἰδίαν του χρῆσιν, κατέθεσε τὴν ἐν λόγῳ ποσότητα ἀκεραίαν παρὰ τινι συμβολαιογράφῳ, πρὶν ἢ ἐπανεέλθῃ εἰς τὸ τάγμα του. "Ἐὰν ὁ πόλεμος ἐξερρήγνυτο ἐκ νέου καὶ ὁ Λουκάς ἄφινεν ἐν αὐτῷ τὰ κῶλα, ἡ περιουσία ἐκείνη ἐμελλε νὰ περιέλθῃ εἰς τὸ ὄρφανόν καὶ νὰ τῷ φέρῃ εἰσόδημα ὅπερ θὰ τὸ ἐσωζεν ἐκ τῆς πείνης μέχρις οὗ καταστῆ ἱκανὸν πρὸς ἐργασίαν. "Ἐὰν πάλιν ὁ Δουσσάρδος ἐπανάρχειτο ἐκ τοῦ πολέμου θὰ ἀνελάμβανε τὴν φροντίδα τοῦ τέκνου τοῦ συστρατιώτου του. Ὁ Λουκάς καὶ ἡ σύζυγος τοῦ δημάρχου, κυρία Φλαβία Δεζαρδὲν, ἐθάπτισαν τὸ βρέφος ὀνομάσαντες αὐτὸ Ἰωσήφ-Φλαβιανὸν-Βαρέζ.

Μετὰ τὴν βάπτισιν, ὁ ὑπαξιωματικὸς ἔσυρεν ἐκ τοῦ σάκκου του τὴν ἀνώνομον ἐπιστολήν καὶ ἔλαβε τὴν ὁδὸν τοῦ προαστείου Δεσθαῖ, ὅπου, ὡς εἶχε μάθει, ἔμενον ὁ Ζηνοβίος ὁσάκις ἀπῆρχετο εἰς τὴν πόλιν, πίνων καὶ καπνίζων ἐν τινι καταγωγῇ, πρὸς δε καὶ ἐρωτοτροπῶν μὲ τὴν Γυλεβῶννην, δυσειδῆ ὑπηρετρίαν, εὐνοομένην παρ' ὄλων τῶν θαμῶνων τοῦ ρυπαροῦ ἐκείνου ταπιφράγκου.

Ὁ Λουκάς ἠναγκάσθη, οὐχὶ ἀνευ κόπου, νὰ

καταθέσῃ τὰς προσήσεις του εἰς τοὺς πόδας τῆς παχυσώμου θεότητος τοῦ βωμοῦ ἐκείνου καὶ νὰ ἀποτείνῃ αὐτῇ τὰς κοινοτυπίας ἐκείνας, ἄς ἢ τοῦ στρατιώτου στολὴ καθίστησιν ἀκαταμχρήτους. "Ἦτο, τῇ εἶπεν, ὁ φίλος τοῦ Ζηνοβίου, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε νὰ γράφῃ, καθὸ ἀποκτήσας τὸν βαθμὸν του μὲ τὴν αἰχμὴν τῆς λόγχης καὶ οὐχὶ τῆς γραφίδος, ἐπεθύμει νὰ πληροφρηθῆ ποίος ἦτο ὁ γραμματεὺς τοῦ ποιμένου ὅπως παρακαλέσῃ αὐτὸν νὰ τῷ γράψῃ μίαν ἐπιστολήν καθὼς πρέπει διὰ τὸν συνταγματάρχην του.

— Ὁ γραμματικὸς τοῦ Ζηνοβίου; Χριστέ μου! αὐθέντα, ἰδοὺ ἴσα ἴσα, κοιμᾶται ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐκείνης. "Ε, μπάμπια Ζουβιμβίλη! σήκωσε τὸ κεφάλι!... "Ενας λοχιστὴς τοῦ Αὐτοκράτορος σὲ παρακαλεῖ νὰ ζύσης τὴν ξύλινην γραφίδα σου, καὶ θὰ σὲ κεράσῃ, διὰ νὰ τοῦ γράψῃς ἕνα γράμμα. Ἐμπρὸς λοιπόν! Πρέπει κανεὶς νὰ σὲ πατήσῃ ὡς ἀκρίδα διὰ νὰ ἐνοήσῃς.

Γέρον τις μέθυσος, περιβεβλημένος ἐπενδύτην στίλβοντα ἐκ τῆς ρυπαρότητος καὶ ἀπολέσαντα πρὸ πολλοῦ τὰ κομψία, ἀνήγειρε τὸ ἀπηλιωμένον προσωπὸν του.

— Δι' ἕνα λοχιστὴν τοῦ Αὐτοκράτορος;... Καλά! ἔρχομαι Γυλεβῶννη. Χαρτί, γραφίδα, μελάνην καὶ δύο ποτήρια παλαιοῦ! Ὁ κηπετάνος μας θὰ τριγκάρῃ μὲ τὸν Ζουβιμβίλην τὸν ἀρχαῖον διδάσκαλον τῆς καλλιγραφίας. Εἰξεύρεις, γενναῖε λοχιοφόρε, ὅτι ὁ Ζουβιμβίλης εἶχε μαθητὰς...

— Ἐμπρὸς, γέρον μου, διέκοψε λέγων ὁ Λουκάς, κάμε γρήγορα διότι βιάζομαι καὶ ὑστερα ὀμιλοῦμεν.

Καὶ ὑπηγόρευσε φανταστικὴν τινα ἐπιστολήν εἰς τὸν μέθυσον.

Εἰς τὰς πρώτας γραμμὰς, ὁ Λουκάς ἐρρήγησε. "Ἦτο αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ χαρακτὴρ τῆς πρὸς τὴν Ἀδέλιναν Νουρτιέρου ἀπευθυνθείσης ἀνώνομου ἐπιστολῆς.

Ὁ ὑπαξιωματικὸς ἀφῆκε τὸν Ζουβιμβίλην νὰ πῆ ἀμφοτέρω τὰ ποτήρια τοῦ παλαιοῦ οἴνου, λέγων ὅτι ἤθελε νὰ φανῆ γενναῖοδωρος ὅσον καὶ ὁ βοσκὸς τοῦ Σαλαίξ.

— Περὶ τοῦ Ζηνοβίου ὀμιλεῖτε; διάβολε!... καλὸς κατεργάτης! ὑπέλαβεν ὁ καθηγητὴς τῆς καλλιγραφίας· μόλις μὲ ἐκέρασεν ἐν ποτήριον ζύθου ἐνῶ τοῦ ἔγραφα μίαν ἐπιστολήν μὲ πτηνὰ ἐπάνω, διὰ μίαν χωριανὴν του.

— Μὲ πτηνὰ, ναι, πρὸς τινὰ Ἀδέλιναν;...

— 'Αδελίαν! σωσά καμμία έρωτούπό-
θεσις ε;

— Ναι!

— Και όμως είναι άσχημος ως πίθηξ αυ-
τός ο βοσκός. Με τοιοῦτον πρόσωπον ως τὸ
ιδιόν του δέν έχει ανάγκην σκύλου διά νά
φοβίζη τοὺς λύκους.

Ἡ φλυαρία εκείνη κατ' οὐδέν ἐχρησίμευεν
εἰς τὸν Λουκᾶν. Ὅθεν ἔλαβε τὴν ἐπιστολήν,
προσέφερε τῷ γραφεῖ τρίτον ποτήριον οἰνοπνεύ-
ματος, ἐπλήρωσε, ὑπεσχέθη τῇ Γυλεβώνῃ ὅτι
θὰ ἐπέστρεφε μετ' οὐ πολὺ, καὶ βέβαιος περὶ
τῆς ἐνοχῆς τοῦ μάγου, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ χω-
ρίον ἐνθα ἀπήντησε περὶ ἡλίου δύσιν τὸν Ζηνό-
βιον διερχόμενον τὴν πλατείαν ἐν ἣ ὄμιλοι
τινες χωρικῶν συνδιελέγετο περὶ τῶν ἡμερησίων
μόθων.

Ὁ Λουκᾶς ἐχώρησε πρὸς αὐτὸν κατ' εὐθείαν,
τὸν ἤρπασεν ἐκ τοῦ περιλαιμίου καὶ, σύρων
αὐτὸν ἐγγὺς τῶν ὀμίλων ἐκείνων.

— Φίλοι μου, εἶπε, γνωρίζετε ποῖος ἐθανά-
τωσε τὴν 'Αδελίαν Νουρτιέρου; Ἰδοῦ! αὐτός
ὁ ἀνάνδρος! Αὐτὸς ὁ μάντις τῶν ἀπαισίων οἰω-
νῶν τῇ ἔγραψεν ἀνώνυμον ἐπιστολήν διὰ τῆς
ὁποίας τὴν ἐπληροφόρει περὶ τοῦ θανάτου τοῦ
'Ἰωσήφ! Ἡ ἄτιμος ἐκείνη ἐπιστολὴ κατεσκευά-
σθη εἰς τὸ καπηλεῖον τῆς Γυλεβώνης καὶ πρὸ
ὀλίγου ἔλαβον τὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν.

— Ἐγώ; εἶπεν ὁ βοσκός μετὰ πεπνιγμέ-
νης φωνῆς.

— Σὺ ἄθλιε! ναι, σὺ καὶ θὰ σὲ φονεύσω
καὶ ἐγὼ τώρα ὡς σκύλον, ἀπήντησεν ὁ Λουκᾶς
ρίπτων ὑπτίον τὸν Ζηνόβιον καὶ θέτων τὸ γόνυ
ἐπὶ τοῦ στήθους του τόσον στιβαρῶς, ὥστε αἱ
πλευραὶ τοῦ μάντεως ἔτριξαν.

— Λουκᾶ, φείσθητι αὐτοῦ! ἀνέκραζαν οἱ
χωρικοὶ, καλλίτερον νά τὸν παραδώσῃς εἰς χεῖ-
ρας τῆς δικαιοσύνης.

— Μήπως ἡ δικαιοσύνη γνωρίζει τὸ πρὸς
τὴν 'Αδελίαν μῖσός του; Ἐὰ πιστεύσῃ ἡ δι-
καιοσύνη ὅτι ἠθέλησεν αὐτὸς νά τὴν θανατώσῃ;
Ὅχι! ἐγὼ θὰ γίνω δικαιοσύνη, ἡ δικαιοσύνη
τοῦ Θεοῦ.

— Βοήθειαν! ὠρύετο ὁ Ζηνόβιος οὐτινος τὸ
πρόσωπον εἶχε καταστῆ ἰόχρουν ὑπὸ τὴν πίεσιν
τοῦ λογχοφόρου ὅστις ἐπιπτε με ὄλον τοῦ σώ-
ματός του τὸ βᾶρος ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Ζηνο-
βίου.

Οἱ περιστώτες δὲν ἐπέτρεψαν νά ἐκτελεσθῇ
ὁ φόνος καὶ περιβαλόντες διὰ τῶν βραχιόνων

τῶν τὸν Λουκᾶν, ἀπέσπασαν αὐτῷ τὸ θυμᾶ του.

Ὁ Ζηνόβιος ἀνηγγέρθη τρέμων καὶ εἰς ἐν νεύ-
μα τῶν ἐλευθερωτῶν του ἐτράπη εἰς φυγὴν.

— Ἄ! τὸν κρεμάλαν! ἐφώνησεν ὁ Λουκᾶς
συσφίγγων τὰς πυγμάς. Εἴσθε λοιπόν φίλοι του,
σεῖς, τοὺς ὁποίους ἐνόμιζα ἀφοσιωμένους εἰς τὴν
'Αδελίαν καὶ εἰς ἐμέ αὐτόν!

— Ὅχι, ἀπήντησαν οἱ χωρικοὶ, δὲν ἀγα-
πῶμεν τὸν Ζηνόβιον· ἀλλὰ θὰ περιπλέκεσο
εἰς κακὴν ὑπόθεσιν. Ἄ τὸν ἐφόνευες! θὰ ἐδοκί-
μαζες τὸν ἄρτον τῆς εἰρκτῆς· ἂν τὸν ἐπλήγω-
νες θὰ ἐξετίθεσο εἰς τὴν μνησικακίαν του. Ἐνα
μάγον! Ὅσα δυστυχήματα ἐπικαλεσθῆ καὶ
προφητεύσῃ ἐπακολουθοῦσιν ἀφεύκτως.

— Λοιπὸν θὰ εὔρω τὸν κύριόν του καὶ θὰ
εἶπω εἰς ἐκεῖνον τὴν πράξιν του· καὶ ἂν δὲν
τὸν στείλῃ κατὰ διαβόλου, μακρὰν τοῦ Σαλαῖξ,
θὰ τὸν εὔρω μόνον εἰς κανὲν μέρος, χωρὶς νά
ἦσθε παρόντες σεῖς, καὶ θὰ ἀποτελειώσω τὸ ἔρ-
γον, ὅπερ πρὸ ὀλίγου ἐπεχείρισα. Ἐὰ τὸν ἀναγκά-
σω νά φάγῃ τὴν σπάθην μου μέχρι τῆς λα-
βῆς, αὐτὸν τὸν μάγον, καὶ θὰ ἴδωμεν ἐὰν υπάρ-
χωσι μαγεῖαι, διὰ τῶν ὁποίων νά δυνηθῆ νά
χωνεύσῃ τοιοῦτον φαγητόν!

Ὁ Λουκᾶς ἐνήργησε πράγματι καὶ κατόρ-
θωσε νά ἐξωσθῆ τοῦ χωρίου ὁ Ζηνόβιος, ὅστις
ἀναχωρῶν εἶπε πρὸς τινὰ ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν χει-
ρῶν τοῦ Λουκᾶ λυτρωσάντων αὐτόν:

— Ὁ Λουκᾶς Δουσσάρδος θὰ πάθῃ μίαν ἡ-
μέραν διότι ἀφῆρεσε τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἐνὸς
πτωχοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐμέ. Καὶ αὐτὸς καὶ οἱ
προστατευόμενοί του θὰ μετανοήσωσι.

Γ'.

Τὸ ἔαρ εἶχεν ἐπανελθεῖ· αἱ μηλαὶ ἐσκόρπιζον
τὰ ἄνθη των εἰς τὴν ζωηφόρον τοῦ Ἀπριλίου
αὔραν. Ὁ Λουκᾶς εἶχε θεραπευθῆ. Τὸ θετὸν αὐ-
τοῦ τέκνον ῥαδινὸν καὶ φαιδρὸν, ἐκρέματο εἰς
τὸν μαστὸν εὐτραφοῦς τιτθῆς ἥτις ἔφερεν αὐτὸ
καθεκᾶστην εἰς τὸν οἶκον τῆς κυρίας Δεζαρδέν.
Ὁ ὑπαξιωματικὸς ἀπήρχετο ὡσαύτως ἐκεῖσε
κατ' ἐκάστην. Τὸ πρῶτον μὲν ὅπως θωπεύσῃ
τὸν μικρὸν Φλαβιανόν, εἶτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον
ὅπως ἀπολαύσῃ τῆς θέας τῆς ἀνεψιάς τῆς κυ-
ρίας Δεζαρδέν, Λαμβέρτης, ἥτις προσήλου τοὺς
μεγάλους καὶ ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς της
ἐπὶ τῆς στολῆς τοῦ περιποιητικῷ λογχοφόρου.

Ἀπὸ τοῦ θαυμασμοῦ εἰς τὸν ἔρωτα ἐν μόνον
βῆμα ὑπάρχει, ἡ δὲ Λαμβέρτη πικρὰ ἔχουσε

δάκρυα ὅταν ὁ ὑπαξιωματικὸς ἠναγκάσθη νά
ἐπανακάμψῃ εἰς τὸ τάγμα του. Ὁ Λουκᾶς ἀνε-
χώρησεν εἰς Γερμανίαν, συνιστῶν θερμῶς τῇ
Λαμβέρτῃ ν' ἀγαπᾷ τὸ μικρὸν ὄρφανόν ὡς ἡγά-
πων αὐτὸ ὁ θεὸς καὶ ἡ θεία αὐτῆς.

Ἄλλὰ μετὰ τὴν δεινὴν τοῦ 1813 ἐκστρα-
τεῖαν δὲν ἠδυνήθη νά ὑπάγῃ καὶ ἐπανιδῆ οὔτε
τὸν Φλαβιανόν, οὔτε τὴν Λαμβέρτην, τὸ δὲ ἐ-
πιὸν ἔαρ ἠναγκάσθη νά συμμεθεῖξῃ τῶν ἠρωϊκῶν
μαχῶν, ὧν ἡ Καμπανία ὑπῆρξεν ἡ αἰμοβαφῆς
κονίστρα. Τὸ πῦρ καὶ ὁ σίδηρος τοῦ ἐχθροῦ εἶ-
χον φεισθῆ αὐτοῦ μέχρι πρὸ τῶν τειχῶν τῶν
Παρισίων, ὅτε, κατὰ τὴν μεγάλην τῆς Βελλε-
βίλλης ὁδόν, σφαῖρα τηλεβόλου τῷ ἔθραυσε τὴν
ἀριστερὰν κνήμην κάτωθεν τοῦ γόνατος. Ἐπέ-
στη ἀνάγκη ἀποκοπῆς. Ἐν τούτοις ἡ διαβολευ-
μένη ἐκείνη σφαῖρα ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς ἀφίσεώς
του, ἀπαλλάξασα αὐτόν οὕτω νά μεταβῆ κατὰ
τὸ ἀκόλουθον ἔτος εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Βα-
τερλώ καὶ ἐκεῖθεν ἴσως εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν. Ἡ
ἀποθεραπεία δὲν ἤργησε, καὶ ὁ Λουκᾶς ἐπέστρε-
ψεν εἰς τὸ χωρίον τῆς γεννησεῶς του πέμψας
προηγουμένως ἐπιστολήν δι' ἧς ἀπήλλατε τὴν
Λαμβέρτην τοῦ ὄρκου της.

Ἡ Λαμβέρτη, ὡς εἰκός, δὲν ἐδέχθη τὴν θυ-
σίαν, καὶ ὅταν ὁ Λουκᾶς ἐνεφανίσθη, ἠσπάσατο
αὐτόν ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν παρειῶν, ἐπὶ παρου-
σίᾳ τοῦ τε θεοῦ καὶ τῆς θείας της, παρουσιά-
ζουσα αὐτῷ τὸν Φλαβιανόν ὅστις ἐβάδιζεν ἤδη
μόνος, καὶ τῷ εἶπε:

— Λουκᾶ! ὁ ἀνὴρ δὲν ἔχει ἀνάγκην δύο
ποδῶν ὅπως νυμφευθῆ. Τῷ χρειάζονται μόνον
δύο βραχιόνες ὅπως ἐργάζηται καὶ μία καρδιά
ἵνα ἀγαπᾷ τὴν σύζυγόν του. Ἐὰν με ἀγαπᾷς
πάντοτε, εἶμαι ἐτόιμη ὁ θεὸς μου καὶ ὁ ἐφημέ-
ριός μας θὰ προδιαθέσωσι τὰ τοῦ γάμου.

Ὁ Λουκᾶς συνεκινήθη μέχρι δακρῶν ἐκ τῆς
ἀφοσιώσεως ἐκείνης χωρὶς νά ἐκπληχθῆ ἐπὶ
τούτῳ, καθόσον ἡ δυστυχία εἶναι ἐν θέλγητρον
περισσότερον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῶν γυναικῶν.
Ὅθεν ὁ γάμος ἐτετέλεθη καὶ ὑπὸ τοὺς αἰσιωτέ-
ρους οἰωνούς. Ὁ Λουκᾶς εἶχε μικρὰν τινὰ σύν-
ταξιν εἰς ἣν προσετίθετο τὸ εἰσόδημα τῆς ἰδαι-
τέρας περιουσίας του· ἡ Λαμβέρτη ἀφ' ἐτέρου
τῷ ἔφερεν εἰς προῖκα πέντε χιλιάδας φράγκων.
Αἱ πρόσδοι ἐκείναι μετὰ τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας
τοῦ Λουκᾶ, ὅστις εἶχε διαδεχθῆ τὸν ἀρχαῖον
ἀμαζοπηγὸν κύριόν του, ἐξησφάλισαν τὴν τύχην
τοῦ ζεύγους.

Ἡθέλησαν νά παραλάβωσι μετ' ἑαυτῶν τὸν

Φλαβιανόν, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἐκέκτητο ἢ τὴν
πατρικὴν κληρονομίαν, ἥτοι τὴν περισκελίδα
τοῦ κοζάκου, ἣν ἐφύλαττον ἐπιμελῶς, ἀλλ' ἡ
κυρία Δεζαρδέν ἠρνήθη τοῦ ν' ἀποχωρισθῆ τοῦ
τέκνου τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς 'Αδελίνης. Ἄμα
πενταετοῦς γενομένου τοῦ παιδός, ἡ κυρία Δε-
ζαρδέν εἰσήγαγεν αὐτὸ εἰς τὸ σχολεῖον. Κατ' ἐ-
κᾶστην ἐσπέραν ὁ Λουκᾶς καὶ ἡ Λαμβέρτη ἐπε-
σκέπτοντο τὸν παῖδα εἰς τὸν οἶκον τῆς κυρίας
Δεζαρδέν καὶ τῷ ἐδίδον γλύκυσμα τι ἢ ὀπώραν.
Οὕτω τὸ ὄρφανόν εἶχε δύο πατέρας καὶ δύο
μητέρας καὶ ἐμεγεθύνετο ἀγνωσοῦν τὰς σκληρὰς
τῆς ζωῆς ταλαιπωρίας.

Ἦτο δὲ παῖς ὠραῖος, μελάγχρους καὶ εὐρω-
στος, ὡς ὁ πατήρ του, καὶ ἔχων τοὺς γλυκεῖς
τῆς μητρὸς του ὀφθαλμούς.

Ἐν μόνον πρᾶγμα ἀνησῦχει τοὺς θετοὺς ἐκεί-
νους γονεῖς. Ὁ Φλαβιανὸς ἦτο δειλὸς πέραν πά-
σης ἰδέας. Ἀπὸ τοῦ πρώτου τῆς ὑπάρξεώς του
μηνός εἶχεν ἐκδηλώσει ὡς τινὰ παιδίον τὸν φό-
βον τοῦ σκότους, ἐὰν δὲ τὴν νύκτα ἐξύπνα,
ἔκλαιε καὶ ἐκραύγαζεν ἕως οὗ ἤναπτον τὴν λυ-
χνίαν. Ὁ ἐλάχιστος θόρυβος προύξενει αὐτῷ
βίγος. Μεγαλυνόμενος, διετήρησε νευρικὴν τινὰ
εὐαισθησίαν, ἧς οὐδὲν ἠδυνήθη νά κατισχύσῃ.
Ἐν καιρῷ θυέλλης ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς ὅπως
μὴ ἴδῃ τὰς ἀστραπάς, καὶ ἐκρύπτετο εἰς τῆς
βροντῆς τὸν δούπον. Ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων τοῦ
ναοῦ προκάλει παρ' αὐτῷ δάκρυα. Κατ' οὐδένα
τρόπον ὁ Φλαβιανὸς ἐπέβητο νά ὑπάγῃ τὴν
νύκτα μόνος εἰς τὸν σταῦλον, ἢ εἰς τὸν κῆπον,
εἰς τὸν σιτοβολῶνα ἢ εἰς τὸ ὑπόγειον, καίτοι
οὐδέποτε τις εἶχε διηγηθῆ αὐτῷ τοὺς περὶ βρυ-
κολάκων ἐκείνους μύθους, ὧν ἀφθονοῦσιν αἱ τῶν
χωρικῶν ἐσπερίδες. Ὁ ἰατρὸς γινώσκων ὅτι ἡ
'Αδελίνα εἶχεν ὑποστῆ κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνην
της αἰφνιδίας καὶ σπαρακτικὰς συγκινήσεις,
ἀπέδιδε τὴν εὐαισθησίαν ἐκείνην τοῦ παιδός εἰς
τὰς προσβολὰς, αἵτινες εἶχον κλονίσει τὸ νευρι-
κὸν σύστημα τῆς μητρὸς του καὶ ἐκ τῶν ὁποίων
ἡ τελευταία ἐπήνεγκε καὶ τὸν θάνατον αὐτῆς.

— Ἰσως, ἔλεγε, προΐουσις τῆς ἡλικίας θὰ
ἐπανορθωθῆ βαθμηδὸν ἢ ἐκ γενετῆς αὕτη ἀδυ-
ναμία. Ἐνδεχόμενον ἡ ὄρμος κρίσις νά ἐνθαρ-
ρῖνῃ τὴν καρδίαν, ἀλλὰ δὲν ἐγγυώμαι.

Ἄλλως τε ὁ Φλαβιανὸς ἦν εὐφυῆς, συμπα-
θὴς καὶ ἀγαθός. Ἡμέραν τινὰ ἐρρίφθη εἰς τὸν
ποταμὸν ἐνδεδυμένος ὅπως σῶσῃ φίλον του τινὰ
νεώτερον αὐτοῦ, εἶχε δὲ πράξει τοῦτο ἀδιστά-
κτως. Τὴν ἐπιούσαν ὁμως προσεβλήθη ὑπὸ νευ-

ρικῶν σχεδὸν σπασμῶν διότι ὁ Βλανδίνος, ὁ κύων τοῦ Λουκά, ἔθεσεν αἰφνιδίως τοὺς πόδας ἐπὶ τῶν ὤμων του. Ἐάν τις ἐκ τῶν ὀμηλικῶν του ἔχωρει πρὸς αὐτὸν μὲ τὰς πυγμὰς συνεσφιγμένους καὶ ἀτενὲς τὸ βλέμμα, ὁ Φλαβιανὸς ἐτρέπετο εἰς φυγὴν ἐντρομος, ὁ δὲ φόβος του ἤξανε καθόσον ἔτρεχε. Ἀνερχοῦντο ὡς γαλῆ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψηλοτέρου δένδρου, ἀλλὰ θὰ κατεκρημνίζετο ὡς βαρὺς ὄγκος εἴαν τις ἐξεφύβιζεν αὐτὸν βάλλων κραυγὴν ὀξείαν ὑπὸ τὸ δένδρον.

Ὁ Φλαβιανὸς διελθὼν οὕτω τὴν παιδικὴν καὶ ἐφηβικὴν ἡλικίαν ἔφθασεν εἰς τὸ εἰκοστὸν τρίτον αὐτοῦ ἔτος. Ἦγαπᾶτο παρὰ πάντων ἐν τῷ χωρίῳ καίτοι εἶχε δοθῆ αὐτῷ τὸ ἐπιθετον ὀφροβησιάρης, τοῦ ὅπερ τὸν ἀπειλιπίζε.

— Πῶς! ἔλεγεν αὐτῷ ὁ Λουκάς, σὺ υἱὸς στρατιώτου, ἐπιτρέπεις νὰ σοὶ δίδωσι τοιοῦτον ἐπιθετον αὐτοὶ οἱ σπουργίται;

— Ἄ! εἶμαι πολὺ δυστυχῆς! ἀπεκρίνετο ὁ στενάζων Φλαβιανὸς, ἀλλὰ τοῦτο ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις μου. Εἶναι ὡς εἶδος τι ἀσθενείας, ἣτις μὲ κατέχει ἀπὸ τῆς γεννήσεώς μου.

— Ἐπιθυμῶ νὰ σὲ νυμφεύσω μὲ τὴν θυγατέρα μου Ἰουστίνην, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾶς· ἀλλ' ὁ ἀνὴρ ὀφείλει νὰ προστατεύσῃ τὴν γυναῖκά του, εἴαν ποτε τὴν προσβάλωσι· εἶσαι ἰκανὸς νὰ τὸ πράξῃς;

— Πᾶ! ἔλεγεν ὠσχύτως ἡ Λαμβέρτη, ὁ φόβος του αὐτὸς θὰ περάσῃ.

«Τοῦτο θὰ διαρκέσῃ εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν» ἔλεγεν ἀλλαχόσε ὁ μάντις Ζηνούσιος, ὁ ἀνθρωπος τῶν θλιβερῶν προρρήσεων.

Ὁ ἀρχαῖος ποιμὴν εἶχεν ἀναφανῆ ἐν τῷ χωρίῳ. Μετὰ τὴν ἐκδίωξίν του εἶχε καταστῆ ἔμπορος λαγιδέων, εἶτα μεταπράτης περιφερόμενος ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ βιβλίων, ῥινομάκτρων καὶ εἰκονισματίων τοῦ Ἁγίου Οὐβέρτου.

(ἔκολουθε)

ΟΙ ΙΑΠΩΝΕΣ.

Ἐπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ χωραὶ, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι φέρουσι τὴν ἀλλοκοτώτεραν ἐνδυμασίαν καὶ ἔχουσι τὰ παραδοξότερα ἔθιμα. Μεταξὺ τῶν χωρῶν τούτων συγκαταριθμεῖται βεβαίως καὶ ἡ Ἰαπωνία. Μέχρις ἐσχάτων, εἰς οὐδένα Εὐρωπαῖον ἐπετρέπετο νὰ διέλθῃ τὰ ὅρια τῆς ἀφιλοξενεστάτης ταύτης Ἐπικρατείας,

ὅπως οὐδεὶς τῶν Ἰαπῶνων εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀπομακρυνθῆ, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον, τοῦ ἱεροῦ τῆς πατρίδος γῆς ἐδάφους. Καὶ νῦν ἔτι, ὅποτε προσορμίζεσθε εἰς Ναγκασάκην, ἐκάστη κίνησις ὑμῶν κατασκοπεύεται ὑπὸ τακτικῶν σκοπῶν, οὔτινες αὐθωρεὶ ἀναφέρουσι πᾶσαν ὑμῶν πράξιν πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς των. Πρὸς πρόληψιν δὲ οἴας δήποτε ἐκ μέρους τῶν ἰθαγενῶν ἀποδημίας εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἅπαντα τὰ πλοῖα ναυπηγοῦνται κατ' ἐπίσημόν τι ὑπόδειγμα, κατασκευῆς δυναμένης νὰ καταστήσῃ ἀνεφικτον τὴν ἐπιχείρησιν μακροδρόμου θαλασσοπλοΐας. Ἡ τῆς Ἰαπωνίας πρωτεύουσα Ἰεδδῶ κεῖται ἐπὶ τῆς νήσου Νιφῶνος, ἔχουσα πληθυσμὸν ἰσάριθμον περίπου πρὸς τὸν τοῦ Λονδίνου. Ἐν τῇ ἐπαύλει, ἐν ἣ κατοικεῖ ὁ προαιώνιος αὐτοκράτωρ, δύνανται νὰ κατοικήσωσι 40,000 ἀνθρώπων. Οἱ σεισμοὶ εἰσὶ, δυστυχῶς, συχνότατοι, καὶ ὅ,τι χεῖρον, λίαν παρατεταμένοι ἐν Ἰαπωνίᾳ. Οἱ κατὰ τὸ 1856 ἐπισυμβάντες μετὰ διαφόρων ἐπιτάσεων διήρκεσαν ἐπὶ 40 ὄλας ἡμέρας. Εἰκοσακισμῦριοι ἀνθρώποι ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς Ἰεδδῶς, διαρκούσης τῆς ἐν ἔτει 1703 τρομερᾶς δονήσεως. Κατέστη, ἐπομένως, ἀδύνατον εἰς τοὺς Ἰάπωνας νὰ κτίζωσιν ἄλλως ἢ διὰ ψιθῶν καὶ ἰνδικῶν καλάμων. Ἀστυνομικαὶ δὲ διατάξεις περιορίζουσι τὸ ὕψος τῶν οἰκιῶν εἰς 44 πόδας, 3 δακτύλους, καὶ οὐδεμία σχεδὸν ὑπάρχει τοιαύτη ἔχουσα πλείονας τῆς μιᾶς ὀροφῆς.

Ἐξετάσωμεν ἰαπωνικὴν τινα οἰκίαν· ἰδοῦ, ἔξω τῆς θύρας, ὁ οἰκοδεσπότης ἐκτελῶν τὰς ἀπολούσεις του μετ' ἀπαραμίλλου ἀνέσεως. Τὸ ἰσόγειον, μικρὸν ὑψοῦται ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους, καλύπτεται δὲ μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας διὰ ψιθῶν ἐκ σχοίνου ἢ ὀρυζίνου ἀχύρου φιλοκάλως ἐξεργασμένων. Αἱ ψιθιοὶ αὐταὶ χρησιμεύουσιν εἰς τοὺς αὐτόχθονας καὶ πρὸς κατακλινεῖν, καὶ πρὸς ἀνάπαυσιν, καὶ πρὸς παράθεσιν τῶν φαγητῶν των, καθόσον οὔτε κλινῶν, οὔτε καθισμάτων, οὔτε τραπέζων χρῶνται· ἐπομένως, αἱ ψιθιοὶ αὐταὶ εἰσὶ δι' αὐτοὺς τὸ μόνον ἐπιπλὸν διὰ πᾶσαν τοιοῦτου εἶδους χρεῖαν.

Τὰ δωμάτια χωρίζονται τὰ μὲν ἀπὸ τῶν διὰ τῆς βοηθείας χαρτίνων διακρύσων ἢ ζωγραφητῶν παραβλημάτων [paravents], φωτίζονται δὲ ὑπὸ φεγγιτῶν καλυπτομένων δι' ἐλαιοχρίστου χάρτου, ἀγνώστου οἴσσης τῆς ὑέλου. Ἐν ταῖς ἰαπωνικαῖς οἰκίαις δὲν ὑπάρχουσι θερμάστραι· δύνασθε οὐχ ἤττον νὰ παρακαθήσθε παρὰ τῇ

εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου ἠνεωγμένη τετραγωνικῆ ὀπῆ, ὅποθεν ἀναπέμπονται αἱ χλιαραὶ ζυλίνων ἀνθράκων ἀναθυμιάσεις. Ἡ πυρὰ διατηρεῖται ἀσβεστος, παράκειται δὲ αὐτῇ λέθης πλήρης ὕδατος θερμοῦ πρὸς κατασκευὴν ἀφεψήματος τείου. Οἱ Ἰάπωνες ὑπεραγαπῶσι τὸ τείον, ἀλλὰ πίνουσιν αὐτὸ ἄνευ πολλοῦ σακχάρους· προσφέρουσι δὲ τὸ ἀφεψήμα τοῦτο ἐν σινικαῖς κυμβίοις.

Αἱ τῶν βαλανεῖων αἰθουσαι ὁμοιάζουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς τὰς τῶν ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλὰ φοιτῶνται πολὺ περισσότερον ἢ ὅσον εἰς τὰς ψυχρὰς ἡμῶν Βρετανικὰς νήσους. Οἱ Ἰάπωνες, αἱ Ἰαπωνίδες καὶ τὰ τέκνα των λούονται, εἴτε εἰς τὰ ἴδια ἐαυτῶν βαλανεῖα εἴτε εἰς ἄλλα δημόσια, τρίς τῆς ἡμέρας. Οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ μὴ ἐπανειλημμένους καθ' ἐκάστην λουόμενος.

Ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τῆς οἰκίας ὑπάρχει κρουνοῦς, ὅστις, ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς πλημμυρεῖ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς κατοικίας·— πρόνοια ἐξαιρετος, εἰς πόλεις μάλιστα ὧν αἱ οἰκίαι εἰσὶν ὀκοδομημέναι ἐξ εὐφλέκτων ὑλῶν, καὶ ἐν αἷς τ' ἀσφαλίστικα καταστήματα εἰσὶ παντελῶς ἄγνωστα.

Ἐπάρχουσιν ἐπίσης εἰς τὰς ὁδοὺς ἀποθήκαι ὕδατος καὶ ἰσχυραὶ ἀντλῖαι, αἵτινες, εἰς τὴν πρῶτην πρόσκλησιν τῶν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις διατρεχουσῶν τὴν πόλιν περιπόλων, χρησιμεύουσιν ἵνα φέρωσι ταχεῖαν καὶ λυσιτελῆ τὴν συνδρομὴν εἰς οἰονδήποτε τῆς πόλεως σημεῖον.

Αἱ Ἰαπωνίδες, ὡς λέγουσιν οἱ ἐκεῖθεν ἐσχάτως ἐπανακάμψαντες περιηγηταί, εἰσὶ πρότυπα ἐρασιμύτητος, εὐθυμοὶ εἰς ἄκρον, ἀβρόφρονες καὶ λίαν εὐειδεῖς· ἀλλ' ἔχουσι τὴν ἀφιλόκαλον συνήθειαν νὰ βάρωσι τὰ χεῖλη ὕσγινα, τὰς παρεῖας ἰοχρούους καὶ τοὺς ὀδόντας μελανοὺς δι' ἀηδεστάτων οὐσιῶν.

Οἱ βυρσοδέψαι καὶ οἱ σκυτοτόμοι εἰσὶ μισητοὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ, καθόσον ἄπτονται θηρησιμαίων, τοῦθ' ὅπερ ἡ τῆς χώρας θρησκεία ἀπαγορεύει αὐστηρότατα.

Παρὰ τοῖς Ἰάπωνσι, πᾶν αἰσθημα ἐξωθεῖται μέχρι φανατισμοῦ· εἰσὶ δὲ οὔτοι ἀλαζόνες, ἐκδικητικοὶ καὶ φιλήδονοι. Ἄφ' ἐτέρου ὅμως οἱ κέκραγες, οἱ κομπασταὶ καὶ οἱ συκοφάνται εἰσὶ τ' ἀντικείμενα τῆς βαθυτάτης τοῦ κοινοῦ περιφρονήσεως. Οἱ πλείστοι αὐτῶν εἰσὶν εἰλικρινεῖς, φιλόξενοι καὶ μέχρι θανάτου εἰς τοὺς φίλους των ἀφωσιωμένοι. Οὐδέποτε ὁ Ἰάπων ἀρνεῖται νὰ παράσῃ οἰανδήποτε ἐκδούλευσιν εἰς τὸν φίλον

του· αἱ βράσανοι πᾶσαι ἀδυνατοῦσι ν' ἀναγκάσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν κατάδοσιν τῆς ἀληθείας, αὐτοὶ δὲ οἱ ξένοι οἱ αἰτοῦντες προστασίαν, ἀπολαμβάνουσιν αὐτῆς πάραυτα, καὶ μὲ θυσίαν ἀκόμη τῆς χύσεως ἰαπωνικοῦ αἵματος.

Ἐπάρχουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ παράδοξά τινα ἔθιμα, ἅτινα οὐδόλως ἢ ὀλίγον εἰσὶ γνωστά τοῖς Εὐρωπαῖοις. Ἡ αὐτοκτονία εἶναι, ἐν Ἀγγλίᾳ, πράξις ἐστιγματισμένη, καθόσον θεωρεῖται ὡς τὸ καταφύγιον παντὸς ἀνάνδρου, ἀνικάνου ν' ἀντιπαραταχθῆ κατὰ τῶν δυσχερειῶν τοῦ βίου. Ἐν Ἰαπωνίᾳ, ἀπ' ἐναντίας, οὐδεὶς νόμος καταδικάζει τὴν αὐτοκτονίαν, ἡ δὲ πράξις αὕτη τιμᾶται καὶ ὑπερεπαινεῖται παρὰ τῶν αὐτοχθόνων. Ἄν ἐγκληματίας τις καταδικασθῆ εἰς θάνατον, τὸ δικαστήριον ἐπιτρέπει αὐτῷ νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ χαρικόρι. Ὁ ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ κατηγορούμενος εὐπατρίδης, καταδικάζεται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ χαρικόρι. Ἄν δύο στενοὶ φίλοι εὐπατρίδαι ἦλθον εἰς ἐριδας, ὁ εἰς δι' ἐξ αὐτῶν εὐρέθη εἰς θέσιν, ἕνεκα τούτου, ν' αὐτοκτονήσῃ, ὁ ἕτερος ἔχει ἀπαραίτητον καθῆκον νὰ μιμηθῆ ὅσον τάχιστα τὸ παράδειγμα του. Τὸ χαρικόρι δὲ τοῦτο συνίσταται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ καταδικίου ιδιόχειρον ἐπένεξιν δύο ἐπὶ τοῦ στομάχου σταυροειδῶν τομῶν, τῇ βοηθείᾳ τῆς ὀξυστόμου μαχαίρας, ἣν οἱ Ἰάπωνες φέρουσιν αἰετοῦ εἰς τὴν ζώνην των.

Ἡ Ἀστυνομία εἶναι ἐν Ἰαπωνίᾳ αὐστηροτάτη. Ἐκτὸς τοῦ χαρικόρι, ἐπιβάλλει αὕτη καὶ ἄλλας φρικαλέας ὀμότητος τιμωρίας. Οὕτως, οἱ Ἰάπωνες ὅτε μὲν σταυρώνουσι τοὺς ἐγκληματίας των, ὅτε δὲ καινοῦσιν αὐτοὺς ζῶντας ἐπὶ βυμῶν, ἢ καθεῖργουσιν αὐτοὺς ἐντὸς ζοφερῶν γοκούγιας, εἶδος φυλακῶν ἐκ τῶν κατὰ τὸν μεσαιῶνα in pace καλουμένων, ὧν αἱ θύραι δὲν ἀνοίγονται ἢ ὅπως κλεισθῶσιν ἐπὶ ἐτέρου νέου θύματος. Ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ παραβάσει οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες κλείουσι πάραυτα τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα τῆς οἰκίας τοῦ ἐνόχου, καὶ διαγράφουσιν αὐτὸν τῶν ἐλέγχων τῆς κοινωσίας.

Πᾶσα ἐν ταῖς ἰαπωνικαῖς πόλεσιν ὁδὸς κυβερνάται ὑφ' ἐνὸς ἀξιωματικοῦ, ὅστις εἶναι ἐν τ' αὐτῷ ἀστυνόμος, δήμαρχος καὶ δικαστής.

Ἰδοῦ δὲ τί λέγει περὶ τοῦ λαοῦ τούτου ἀγγλικῆ τις ἐφημερίς. «Ὁ Τζῶν Ἰάπων εἶναι ἀνθρωπος λίαν ἀντιπαθὴς καὶ ἑτερόκλητος. Εἶναι gentleman ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς λοξοὺς τὴν κεφαλὴν ἐξυρισμένην καὶ τὸ χρῶμα τοῦ

προσώπου πελιδνόν· βαδίζει επισήμως περιβεβλημένος τὸν ποδήρη χιτῶνά του, ὡς ὁ ἐν τῆ βένῃ δικαστής, κρατεῖ ῥιπίδιον ἀνά χειράς και φέρει κάλυμμα μετέχον τοῦ ισπανικοῦ σκιαδίου και τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀλεξηλίου. Ὅδοιπορῶν, φέρει ἐπενδύτην ἐξ ἐλαιοχρίστου χάρτου ἵνα προφυλάσσεται κατὰ τῆς βροχῆς, ὁ δὲ ἀχυρόπλεκτος πλῖος του ἀπλοῦται ἐπὶ τῶν ὤμων του, ὡσεὶ ἀχύρινος στέγη καλύπτουσα ἀνεμόμυλον. Ἰππεύει, οὐχὶ ὡς ἡμεῖς ἐκ τῆς πλευρᾶς, ἀλλ' ἐκ τοῦ στέρνου, και διέρχεται τὸν βίον καθήμενος ἐπὶ ἑδρας ἢ ψιάθης μετὰς κνήμας ἐσταυρωμένας κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν βαπτῶν. Τὰ βινόμακτρα του εἰσι χάρτινα. Ἐσβίει πάντα τὰ κρέατα, οὐδ' αὐτοῦ τῆς φαλαίνης ἐξαιρουμένου. Τὴν νύκτα φωτίζεται διὰ κηρίων διατρήτων εἰς τὸ μέσον, ἵνα τίθεται ἐν αὐτοῖς χαρτίνη θρυαλλίς. Ἀγοράζει τὴν σύζυγόν του και ἐπιτρέπει αὐτῇ νὰ καπνίζῃ και νὰ λούηται δημοσίᾳ.»

Τὸ καθ' ἡμᾶς, ἐσμέν ἤττον πρὸς τοὺς Ἰάπωνας αὐστηροί· τὰ ἔθιμα αὐτῶν, ὅπως και τὰ ἔθιμα παντὸς ξένου λαοῦ, φαίνονται ἡμῖν παράδοξα, εἶναι ἀληθῆ· πλὴν δύναται τις και νὰ ἐξηγήσῃ αὐτὰ καθ' ὅσον ἀκριθέστερον γνωρίζει τὸν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν λόγον. Ἐκαστος λαὸς ἔχει ἰδιά τινα ἥθη, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον ὑπὸ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς χώρας αὐτοῦ δικαιολογούμενα. Ὁ δὲ θέλων νὰ ὑποβάλῃ ὑφ' ἑνα και τὸν αὐτὸν κανόνα πάντας τοὺς λαοὺς, ἐξανίσταται κατὰ τῆς πανσόφου τοῦ Θεοῦ βουλήσεως, ἥτις, ἀλλοῖα τῇ ἡμετέρᾳ σφαίρᾳ ὀρίσασα τὰ κλίματα, ἐνομιμοποίησε, δὺς εἰπεῖν, και πᾶσαν κατὰ τὰ ἥθη και ἔθιμα τῶν διαφορῶν αὐτῆς· λαῶν ὑφισταμένην ἀντίθεσιν.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Π. Ι. Τ.

Οὐδεις ποτ' εὐτύχησεν ἀδικῶν· ἐν τῷ δικαίῳ μόνῳ ὑπάρχουσιν ἐλπίδες σωτηρίας

ΕΓΡΗΓΙΔΗΣ.

Οὐδεις στέργει ἀγγελλον λόγων κακῶν.

Δὲν ἐβλάστησε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἄλλο νόμισμα τόσον κακόν, οἷον ὁ ἄργυρος. Τοῦτο και πόλεις πορθεῖ, και τοὺς ἀνδρας ἐξορίζει τῶν οἰκῶν των. Τοῦτο—διδάσκει και πλανᾷ τὰς χριστάς τῶν θνητῶν φρένας, ὡστε νὰ στρέφονται πρὸς πράγματα αἰσχρά. Πανουργίας δ' ἐδίδαξε, εἰς τοὺς ἀνθρώπους και πᾶσαν κακοήθειαν.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Οἱ εὐδαιμονέστεροι και μεγαλείτεροι ἄγιοι, εἰσιν οἱ μᾶλλον ἀγαπήσαντες.

Ἡ ποίησις εἶναι ὄνειρον.

CHATEAUBRIAND.

Ἐπνο δὲν βρίσκει ἢ συμφορὰ.

Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

Ὅταν τερπόμεθα δὲν σκεπτόμεθα, ἀλλ' ὅταν σκεπτόμεθα, λογαριάζομεν.

Θ. Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

Ἀπὸ τίνος καιροῦ, ἡ Κεκροπία ξενίζει νέον τινὰ τῶν Πιερίδων λάτρην, λίαν παράδοξον τὸ τε εἶδος και τὴν φύσιν. Ὁ νέηλος οὗτος ποιητῆς, Χαράλαμπος Γ. Χαλυβόπουλος καλούμενος, ἐξελληνισθέντος ἴσως τοῦ ἐπιθέτου ἐκ τοῦ ττυρκικοῦ Τσαλικογλου, ἤτοι υἱὸς τοῦ Χαλύβος, ὀρμάται ἐκ Συρίας ἐνθα και διήλθε τὰ τῆς νεότητος ἔτη, ὡς δηλοῖ ὁ ἴδιος ἐν τινι πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολῇ του. Στερηθεὶς τῶν μέσων τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἐκείνῃ και ξένῃ γῆ, ὁ Χαράλαμπος Χαλυβόπουλος ἔτρεφεν ἐν τῷ στήθει ἀκμαῖον τὴν πρὸς τὰ γράμματα και τὴν ποίησιν ἰδίως ἀκατάσχετον ὀρμὴν και ἀνευδῶτως ἠσχολεῖτο εἰς τὴν τῶν Μουσῶν θεραπείαν. Βεβαίως τὰ δοκίμια αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ

συγκαταλεχθῶσι μεταξὺ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς νεωτέρας ποιήσεως, οὐχ ἤττον ἐμφαίνουσι καρδίαν ποιητικὴν και ζωηρὰν φαντασίαν. Τοιαύτη εἶναι τοῦλάχιστον και ἡ γνώμη τινῶν τῶν παρ' ἡμῖν καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν κρίσιν τῶν ὁποίων ὁ κ. Χαλυβόπουλος καθυπέβαλέ τινα τῶν ἔργων του.

Σημειώτεον ὅτι ὁ κ. Χαλυβόπουλος εἶναι πενέστατος και κωφὸς καθ' ὀλοκληρίαν, εὐχῆς ἔργον δ' ἤθελεν εἶσθαι ἐάν τις ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν εὐπορούντων συνέδραμεν αὐτὸν εἰς τὸν διακαέστερον τῆς ψυχῆς του πόθον, ἤτοι τὴν ἐκδοσιν τῶν ἔργων του, ἵνα ὁ δυστυχῆς ποιητῆς ἀνταμειφθῇ διὰ τὸν πρὸς τὰ καλὰ ὀρμέμφυτον ζήλόν του.

Ἐν τῷ πρώτῳ φυλλαδίῳ τοῦ παρόντος ἔτους κατεχωρίσαμεν ἐν ποίημα τοῦ ῥηθέντος Χαλυβόπουλου ὑπὸ τὸν τίτλον Εἰς Ποιητὴν· ἤδη παραθέτομεν ἐναυθὰ και τινὰς στροφάς ἐκ τοῦ ποιήματός του Ὁ πόθος. Πιστεύομεν ὅτι οἱ ἀναγνώσται μας θὰ συμφωνήσωσι μετ' ἡμῶν εἰς τὰς περὶ τοῦ παραδόξου τούτου ἀκοιδῶν κρίσεις μας.

Ο ΠΟΘΟΣ

Εἰς κοιλάδα χαμηλὴν,
Ἀρόσον ἔρρε ψιλὴν
Ἡ πνοὴ λεπτῶν ζεφύρων
Εἰς πᾶν φύλλωμα πυκνόν
Ἐθετε φίλημ' ἀγνόν
Και ἐλάμβανε τὸ μῦρον.

Πνοὴ, ἄκουσον ἐκεῖ,
Τὸ φῶς ὄθεν τῆ γλυκῆ
Ἀνατέλλει τῆς πρωΐας,
Εἰς τὴν βάχιν τοῦ βουνοῦ,
Πρὸς τὸ μέρος τοῦ κρημνοῦ·
Ἐνθυμοῦ τὰς ὁδηγίας.

Εἰς τὸ μέρος τὸ τραχὺ,
Τὸ δασῶδες, ποῦ ψυχὴ
Πῶποτε δὲν πλησιάζει,
Μὲ κατάγους εἰς φρικτὸν
Βάθος τῶν καταρρακτῶν
Τὸ νερὸν μόνον παρλάζει,

Ἐκεῖ μέσα εἰς σκιὰς
Ἴσως ἤλθ' ἡ ὀρεϊὰς
Ἡν ζῆτῶ βαδίζων πλάνης . . .

Εἰς ἐμὲ πρὸς τί ζωὴ ; . .
Θὰ πλανῶμαι, ναί, πνοὴ
Πρόφθασον καιρὸν μὴ χάνης.

Μύρωσον ἐκείνην σὺ,
Εἰς σὲ πάλιν ἡ χρυσὴ
Κόμη της ἀεὶ δάση μῦρον,
Και ψυθύριζε γλυκὰ
Εἰς τὸ οὖς της μουσικᾶς,
Σὺ ἡ πτέρυξ τῶν ζεφύρων

Και ἐνθ' σιωπηλῇ
Γλυκὴ βλέμμα προσηλοῦ
Και τοὺς ἤχους ἐν μαγεῖε
Ἀκροῦται ἐμπαθῆς,
Φίλησέ την και εὐθὺς
Πέταξον πρὸς με ταχεῖα.

Πλὴν, πρὸ πάντων, βασιλῆς
Τῶν πνοῶν, ἐνθ' φιλεῖς
Τῶν δασῶν τὴν βασιλῆδα,
Τὴν ὠραίαν, τὴν σεπτὴν,
Ἐπὶ μίαν της λυτὴν
Νὰ εἰσδύσης πλοκαμίδα!

Νὰ τῇ εἴπῃς δὲ ρητῶς·
Εἰς ἐλάχιστος θνητὸς
Σὲ ζητῶν, εἰς πυκνὰ δάση
Ἐν πλανᾶται εὐτυχῆς
Εἶναι· κ' εὐχέτ' ἐκ ψυχῆς
Πῶποτε νὰ μὴ σὲ φθάσῃ . . .

Ἐν τὴν φθάσω θὰ σθεσθῇ
Και ὁ πόθος θὰ χαθῇ
Και τὸ ἡδαιστὸν μου ὄραμα·
Ζωὴ κρεῖττον ὡς κρατῆρ
Ζωηρὸν τρέψων τὸ πῦρ,
Ἡ πυρὸς και τέφρας κρᾶμα.
Ι. Χ. ΧΑΛΥΒΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

Ἀηδόνος ὁμοιάζει ἡ φωνὴ σου ἡ ἡδέα . . .
Ἴσως εἶσαι νεωτέρα ἐν τῷ κόσμῳ μας Σειρήν,
Και μαγεύεις τοὺς ἀνθρώπους, ὡ νεῖνις θεσπεσία,
Ἀφελῶς ἀποσοδοῦσα τὴν ἀνίαν των τὴν πρῖν.
Τῆς φωνῆς σου τῆς εὐστρόφου αἰθανόμεθα τὸν ἦχον
Εἰς τὰ βᾶθη τῆς καρδίας ὡς γλυκύτατον παλμόν,
Ῥεῖθρα νέκταρος ἐγκύεις ἄδουσα τὸν κάθε στήθον,
Ἴσθλέφαρος παρθένη, ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν.
Ναὶ μοὶ φαίνεσαι θεότης εἰς τὸν κόσμον ἐνοικοῦσα
Ἡ ἰσσοτερῆς κ' ὠραία Ἐλικωνιάς τις Μοῦσα!

Και τὰ πλήκτρα τοῦ κυμβάλου, ὡ νεῦνις, ὅτε πλήσση
 Ἄφελως ἡ τρυφερὰ σου, ἡ κρινόλευκός σου χεῖρ,
 ῥέει τότε ἄρμονία ἢν τινα θά λησμονήσῃ
 Ὁ μὴ φέρων ἐν καρδίᾳ τῆς νεότητος τὸ πῦρ.
 Ὑστερον, τὰ πάντα γέφει καλλονὴ ἐπουρανία,
 Σωφροσύνη καὶ ἀγνότης καὶ καρδία ἀγαθὴ,
 Ὀφθαλμοὶ ἀκτινοβολοῦν, χρυσὴ κόμη ἐξαισία...
 Ὑλισσὴς ἐκεῖνος, ὅστις, ὑπὸ ταύτης δὲν θελχθῆ!
 Τῆ 2 Αὐγούστου 1871

Α. ΛΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΜΙΚΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ὅταν θελήσῃς
 Ν' μ' ἀγαπήσῃς
 Θὰ μοὶ τὸ εἶπ' βλέμμα σου ἐν,
 Σπινθὴρ ἐρώτων, περιπαθείας,
 Ἄνθος καρδίας
 Ὁάλλον φανέν

Ὅποια τότε μακάρων τύχη!
 Ἐλῶν εὐτύχει·
 Θὰ ψάλλ' ἡ γῆ.
 Αὐτὸ τὸ βλέμμα πότε θὰ λάμψῃ;
 Δὲν θὰ σὲ κάμψῃ
 Χρόνων στοργῆ;

Πικρὰ στενάζων, ὡ ἄνασσά
 Μὲ ἄσματά μου,
 Σ' ἀκολουθῶ.
 Ἄν ἄλλοι ψάλλουν πλούτη καὶ κτήσεις,
 Ν' μ' ἀγαπήσῃς
 Ἐγὼ ποθῶ.

Ἀκτίνων κάλλος σὲ περιβάλλει
 Ὡσεὶ ἀγκάλῃ
 Καλῆς μητρός·
 Ἀκτὶνα δός μοι, κ' ἐγὼ νὰ ζήσω,
 Νὰ μελωδήσω
 Κ' ἐγὼ φαιδρῶς.

Ὡ μὴ θελήσῃς
 Νὰ μ' ἀπελπίσῃς
 Ὡ σὺ ἐλπίς μου τρεῖς ποθεινῆ!
 Ἄς μ' εἶπ' πλέον — ἐλθέ, μείδια —
 Ἡ σὴ γλυκετὰ,
 Λαμπρὰ φωνή.
 ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΠΑΖΟΓΑΝΗΣ.

ΟΙ ΠΑΛΜΟΙ

Μονάχος ἤμουν
 Εἰς ἓνα κῆπο
 Κι ἤκουσα χτύπο

Μέσ' τὴν καρδίᾳ,
 Γυρίζω βλέπω
 Τ' ἄνθη 'να, ἓνα
 Καὶ μιὰ παρθένα
 Μέσ' τὰ κλαριὰ

Ξανθοῦλα ἦταν
 Ἡ κόρ' ἐκεῖνη·
 Σὰ μιὰ μυρσίνη
 Ἐκεῖ δὰ νὰ.
 Μ' ἔθελε τόσο·
 Μ' ἄναψαν πάθια
 Τὰ δύο τῆς μάτια
 Τὰ γαλανὰ.

Λευκὴ σὰν κρῖνος,
 Σὰν περιστέρι,
 Δὲν εἶχε τέρι
 Νὰ τοῦ μιλά.
 Δὲν εἶν' ἀπάτη,
 Νομίζω εἶδα
 Μικρὴ ἐλπίδα
 Νὰ μοῦ γελᾷ.

Νύφη σὰ νὰ ἦταν.
 Τὸ μεσημέρι,
 Σ' ἄφαντα μέρη
 Ψηλοῦ βουνοῦ,
 Κ' εἶχε στό χέρι
 Λευκὸ λουλοῦδι
 Σὰν ἀγγελουῦδι
 Τοῦ οὐρανοῦ.

Εἶδες τὰ ἄνθη
 Σὰ νὰ γελοῦσαν
 Καὶ ἐσκορποῦσαν
 Γλυκιά εὐωδιά,
 Βάλσαμο χῶναν
 Στὴν πονεμένη
 Κτ ὄρρανεμένη
 Πικρὴ καρδιά

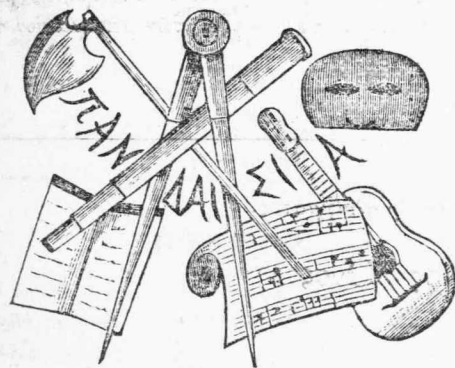
Ἐφυγ' ἐκεῖνη,
 Φεύγουν μαζί τῆς
 Ἀκόλουθό τῆς
 Δυὸ στεναγμοί.
 Θέλησα τότε
 Νὰ τοὺς ἀφήσω,
 Μὰ μείναν πίσω
 Πολλοὶ παλμοί...

Μ' ἄφησε νόχτα
 Χωρὶς φεγγάρι
 Χωρὶς βλαστάρι

Δένδρο ξηρό.
 Σὲ διψασμένο
 Ἄφησ' ἀνάκι,
 Ἐρμὸ ἀβλάκι
 Χωρὶς νερό.

Ὁ πόσον θέ' μου
 Τὴν ἀγαπᾶω!
 Καὶ λαχταρᾶω
 Νὰ ἦταν νὰ πῶ
 «Μὴ φεύγῃς, κόρη,
 Φεύγ' ἡψ-χ ἡ μου,
 Πολὺ ξανθὴ μου,
 Σὲ ἀγαπῶ»

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΡΙΕΛΛΑΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ.

Ἡ «Ἀκαδημία» φιλολογικὴ ἑφημερίς τοῦ Λονδίνου ἀναγγέλλει ὅτι ἐπιμελεῖα τοῦ καθηγητοῦ Βάγνερ καὶ δαπάναις τῆς αὐτοῦ φιλολογικῆς ἐταιρίας θὰ ἐκδοθῶσι τὰ ὑπὸ τοῦ κυρίου Κωνσταντίνου Σάθα εὐρεθέντα ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βιέννης ἑλληνικὰ ποιήματα τοῦ μεσαιῶνος.
 * * * Ὁ φιλόπονος καὶ ἐμβριθὴς νέος κ. Ν. Γ. Πολίτης, γνωστὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Ἑλισσοῦ διὰ τὰς διαφόρους κατὰ καιροὺς καταχωρισθείσας σπουδαίας πραγματείας του, καὶ ὁ ἀριστεύσας ἐν τῷ Ῥοδοκανακίῳ ἀγῶνι, ἀναγγέλλει τὴν ἐκδοσὶν τῆς βραβευθείσης πραγματείας του *Μελέτη ἐπὶ τοῦ Βίου τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων*. Τὸ ἐν λόγῳ σύγγραμμα διήρηται εἰς τέσσαρας τόμους, ὧν ὁ μὲν πρῶτος περιέχει ἔρευναν τῆς Νεοελληνικῆς Μυθολογίας, ὁ δεύτερος τὰς προλήψεις καὶ δοξασίας τοῦ λαοῦ, ὁ τρίτος τὸν ἰδιωτικὸν ἑλληνικὸν βίον καὶ ὁ τέταρτος τὴν ἐξέτασιν τῶν προϊόντων τῆς δημόδους φιλολογίας. Τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου ἐ-

μαρτύρησεν ὁ Ῥοδοκανακίος ἀγῶν, ὥστε εἰς ἡμᾶς οὐδὲν ὑπολείπεται νὰ εἴπωμεν ἢ νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως οἱ περὶ τὰ γράμματα ἀσχολούμενοι ἡμέτεροι νέοι τραπῶσι τὸ αὐτὸ τοῦ κ. Πολίτου δαφνοστεφεῖς στάδιον.

ΕΤΑΙΡΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ.

Ἀσμένως πληροφορούμεθα ὅτι ἐκτὸς τοῦ πρὸ τριετίας συστηθέντος ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου Ἡ Μικρὰ Ἀσία, τοῦ σκοποῦντος τὴν διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων παρὰ ταῖς ἐν Μικρασίᾳ ἑλληνικαῖς κοινότησι, συνέστη ἐσχάτως ἐν τῇ αὐτῇ πόλει καὶ ἕτερον τῶν αὐτῶν ἀρχῶν σωματεῖον, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Φιλεκαπαιδευτικὴ Μακεδονικὴ Ἀδελφότης*. Ἡ ἀδελφότης αὕτη σκοπεῖ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ διάδοσιν τῆς μητρῶας γλώσσης, διὰ τῆς ἐν τῇ δούλῃ ἐκείνῃ χώρᾳ ἀνδρώσεως σχολείων καὶ γυμνασίων. Ἐνὸς μὲν πατρίδος μας τοιούτων εὐμοιρεῖ τέχνων, αἱ τῶν ξένων καθήκων λιοδορίαὶ βατράχων ἔσονται κοῦσματα.

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

Καθ' ἣν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἐκθεσιν τοῦ ἐπαρχοῦ, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ σχολάρχου Κορινθίας, τὸ ἐσχάτως ἀνακαλυφθὲν ἐν Κορινθίᾳ σπήλαιον κεῖται ἐν τῷ δήμῳ Τρικάλων παρὰ τοὺς πρόποδας ΑΜ. τῆς Κυλλήνης, ἐπὶ τῆς παρὰ τῶν ἐγγυρίων καλουμένης θέσεως «τοῦ πουλιοῦ ὁ ὄχθος», ἰδιοκτησίας τοῦ κ. Β. Νοταρᾶ. Τὸ σπήλαιον τοῦτο σύγκειται ἐξ ἐνὸς παραθαλάμου, μήκους καὶ πλάτους δέκα περίπου μέτρων, καθύγρου, καὶ ἐξ ἐτέρας αἰθούσης, δι' εὐρείας πρὸς αὐτὸν κοινωνούσης εἰσοδοῦ, μήκους 160 μέτρων περίπου. Ἡ δευτέρα αὕτη αἴθουσα, ἡ τὸ κυρίως σπήλαιον ἀποτελοῦσα, εἶναι πλήρης σταλακτιτῶν, παριστανόντων θαυμάσια καὶ ποικιλοτάτα σχήματα ἀγαλμάτων, ὀβελίσκων, στηλῶν, ναῶν, πολυελαίων καὶ παντοίων ἀντικειμένων. Εἰς τὸ τέρμα τῆς αἰθούσης ταύτης ὑπάρχει ἐτέρα ὀπή μικρὰ, ἐνθα φαίνεται κοίλωμα, φέρουσα ἴσως εἰς ἄλλην αἰθουσαν, ἀλλὰ μὴ ἐρευνηθεῖσαν. Παρὰ τὰς ἀριστερὰς πλευρὰς τῶν δύο αἰθουσῶν, εἰς μήκος δέκα μέτρων, εὐρέθησαν συντρίμματα ἄπειρα ἀγγείων ἀρχαιοτάτης κατασκευῆς, ἀγαλμάτια πήλινα, δύο δακτύλιοι, καὶ ὅστ' ἀνθρώπων τε καὶ ζώων, συσσωρευμένα. Ἡ ὀπή καὶ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἀντροῦ ἦσαν γνωστὰ τοῖς ποιμέσιν, ὑπὸ τῶν ὀποίων καὶ ὑπεδείχθησαν εἰς τοὺς ἐσχάτως κα-

ταδείξαντας αὐτήν. Διὰ τοῦ ἐπομένου φύλλου θέλομεν δημοσιεύσει τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐπάρχου. Ἐφιστῶμεν ὅμως τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ σπηλαίου τούτου, καὶ συνιστῶμεν θερμῶς τὴν ἐπιμελῆ καὶ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν αὐτοῦ.
(«Αἰών»).

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ.

Ὁ κ. Τισσανδιῆ ἐδημοσίευσε στατιστικὴν τινὰ σημειώσιν περὶ τῶν 64 ἀεροστάτων τὰ ὁποῖα ἀνυψώθησαν ἐν Παρισίοις ἀπὸ τῆς 23 Ἰουλίου 1870 μέχρι τῆς 28 ἰανουαρίου 1871. Τὰ ἐν λόγῳ ἀερόστατα μετέφερον 9,000 κιλόγραμμα εἰδήσεων, ἤτοι 3,000,000 ἐπιστολῶν, 91 ἐπιβάτας καὶ 345 ταχυδρομικὰς περιστροφάς.

Πέντε ἀερόστατα περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν Γερμανῶν ἤτοι: ἡ Βρετανία ἐν Βερδούμφ, ὁ Γαλλοῦς ἐν Σάρτραϊς, ὁ Δαγκέρρης εἰς Φερριέρας, ἡ Πόλις τῶν Παρισίων εἰς Βετζιάου

(Πρωσσίαν) καὶ ὁ Στρατηγὸς Σαρζύ ἐν Ρουτεμβέργγη (Βαυαρίαν). Ὁ Ζακάριος καὶ ὁ Ριχάρδος Βαλλὰβ ἀπώλεσθησαν ἐν τῇ θαλάσῃ. Τὸ ἀερόστατον ἡ Πόλις τῆς Αἰρηλίας, διελθὼν τὴν Βόρειον θάλασσαν ἤγγισε τὴν γῆν ἐν Νορβηγίᾳ, ἀφοῦ διέτρεξε 1,600 χιλιόμετρα εἰς διάστημα πεντεκαίδεκα ὥρων.

ΕΘΝΙΚΑ ΕΡΓΑ.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει φιλογενέστατος κ. Χρηστάκης ἐφένδης Ζωγράφος, πρόεδρος τῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ λυκείου ἐφορίας εὐηρεστήθη νὰ ἐκδηλώσῃ τὰ φιλόμουσα αὐτοῦ αἰσθήματα δωρησάμενος τῷ λυκείῳ ποσὸν τι χρηματικὸν ὅπως χρησιμεύσῃ διὰ τὰ τῶν διαπρεψάντων μαθητῶν βραβεῖα ἀπονεμηθησόμενα αὐτοῖς κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν μαθημάτων τοῦ ἐπιόντος ἔτους.

Αἰσίς τοῦ ἐν τῷ Δ' γυλλοδίῳ αἰρηγματος.

Ἄφθονος Φθόνος Ὄνος

Κ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΙΟΣ.

Εἰς τὸν πρῶτον ἐκ τῶν τῆς ἀλλοδαπῆς ἡμετέρων συνδρομητῶν τὸν πέμποντα τὴν λύσιν τοῦ παρόντος γρίφου δωρηθήσεται μυθιστόρημά τι.